

10/2009

Ročník XIX
Říjen 2009

Cena 20 Kč

IKD

Informace královéhradecké diecéze



Duch Svatý a církev u sv. Pavla

Pokání vtesané do kamene

Jiří Vítvar

Liturgický oděv v proměnách staletí

Když je radost s kým sdílet

Světový den Hospicové a paliativní péče

Fotosoutěž Tříkrálová

Lípy u kříže smíření rostou již deset let

Před deseti lety byl nad Jičínem na hřbetu Veliše vztyčen na znamení smíření mezi křesťanskými církvemi kříž a u něho vysazeny dvě lípy. Po obou stranách nese letopočty 1629 a 1728. Ten první připomíná smrt jezuitského misionáře Matěje Burnatia, jehož v Libuni ubodali vidlemi rozzuřené sedláci z Rovenska protestující proti přítomnosti císařského vojska během působení P. Burnatia v jejich městečku. Druhý letopočet slouží k připomenutí tragického osudu nekatolíka Tomáše Svobody z Česova. Ten byl odsouzen k trestu smrti za přechovávání zakázaných knih. Význam gesta smířeň si v podvečer 11. září připomněli účastníci ekumenické bohoslužby, kterých se na kopci sešlo okolo šedesáti. Mezi představiteli církví nechyběl Tomáš Holub, generální vikář královéhradecké diecéze, otec arcibiskup Karel Otčenášek, reverend Jaroslav Kratka ze Slezské církve evangelické, redaktor Proglasu či Štěpán Klásek, královéhradecký biskup Církve československé husitské. Po skončení bohoslužby u kříže



Promluva u smířčího kříže; foto: Luděk Bárta
se někteří přítomní přesunuli do kulturního domu v nedaleké Veliši na program „Přátelského večera“.

Luděk Bárta

Pokání vtesané do kamene

Skulptura Aleše Johna na Veliši je motivována starými kamennými kříži. Ty jsou často označovány jako smířčí. Těchto drobných památek nalezneme roztroušených po Čechách a Moravě kolem dvou tisíc. Jejich počet kolísá, podobně jako jiné drobné památky ve volné krajině jsou často cílem různých vandalů či zlodějů. Bohužel každoročně dochází ke ztrátě několika z nich. Stávají se obětí i necitlivých stavebních prací v terénu, např. při rozšiřování komunikací. Smířčí kříže nejsou zdaleka fenoménem pouze českým. V počtu stovek kusů se vyskytují i v sousedních zemích především v Polsku a Německu.

O jejich původu se vedou četné odborné diskuze a ne každý kamenný kříž můžeme nazvat křížem smířčím. Přesto většina z dochovaných objektů byla vztyčena na paměť zločinu či tragické události. Ještě v období raného novověku existovala pro pachatele možnost uzavřít s poškozenou stranou takzvanou smířčí smlouvu. Zaručovala mu beztrestnost, resp. trest za dohodnutých podmínek. Obě strany tak vyjádřily ochotu k vzájemnému usmíření. Často ho právě symbolizovalo vztyčení kamenného kříže.

Kříže se od poloviny 19. století začaly těšit zájmu především regionálních historiků a členů tehdy četných muzejních a vlastivědných spolků. V současné době vede jejich centrální evidenci Společnost pro výzkum kamenných křížů při městském muzeu v Aši. Výsledkem jejich práce je knižní katalog Kamenné kříže Čech a Moravy vydaný v roce 2001 nakladatelstvím Argo. Inspiraci v kamenných křížích nacházel pro své dílo i akademický sochař Vladimír Preclík. Rád je navštěvoval, dohledával ty ztracené a sbíral lidové pověsti, které se k nim vázaly. Na počátku devadesátých let se sebrané pověsti staly ve zbeletrizované podobě obsahem jeho dvou knih nazvaných Kameny pokání a Smířčí kameny.

Území východních Čech patří v rámci naší republiky k oblastem s vysokým počtem dochovaných křížů. Nalezneme je především na Jičínsku, Královédvorskou, Trutnovsku, Náchodsku a na druhé straně diecéze na Havlíčkovobrodsku. Nesporně malebné objekty s pohnutou historií se mohou stát zajímavým cílem výletů. Těžko subjektivně posuzovat jejich estetické kvality a vybrat ten „nejkrásnější“. Každý z nich je jiný a důležitý je i krajinný kontext, do něhož jsou zasazeny. K navštíveníhodným rozhodně patří velký kříž v Přibyslavi u Nové Paky, ten si dokonce při své pouti do Krkonoš nakreslil do deníku Karel Hynek Mácha. Další hezké kříže nalezneme u Třebihoště na hřbetu Zvičiny, České Metuje a Zdoňova na Náchodsku, u Rožnova nedaleko Jaroměře a také u Hoříček. Na doprovodné fotografii můžete vidět kříž u Velké Čermné na Rychnovsku.

Luděk Bárta



Obsah

TÉMA: Svatý Pavel - apoštol národů: Duch Svatý a církev ve spisech sv. Pavla

Reportáž	2
Lípy u kříže smíření rostou již deset let Pokání vtesané do kamene	
Rozhovor	4
Jiří Vítvar Roman Línek	
Stalo se	5
Z diecéze	
Téma	6
Svatý Pavel - apoštol národů: Duch svatý a církev ve spisech sv. Pavla	
Zprávy	8
Dopis národního ředitele Papežských misijních děl k Misijní neděli 18. října Liturgický kalendář	
Seniorům	9
Představujeme farní seniorská společenství královéhradecké diecéze Farní společenství seniorů v Letohradě	
Školství	10
Plány církevních škol v novém školním roce	
To máme mládež	11
Představení mládeže vikariátu Litomyšl	
Papežská misijní díla	12
Poselství jeho svatosti Benedikta XVI. k Světovému dni misii 2009	
Charitní listy	13
Ze života	17
Vrchní Orlice nedožívá, ale ožívá Hospicová péče v domácím prostředí? Umíme si jí představit? Jana Sieberová o hospicové péči	
Pro volné chvíle	19
Křížovka Poutní místa v Královéhradecké diecézi	
Z biskupství	20
Diář biskupů Krátké zprávy Úmysly apoštolátu modlitby	
Nabídky a oznámení	22
Duchovní, kulturní, vzdělávací a jiné programy	
Literatura a média	24
Proglas Karmelitánské nakladatelství, Paulínky	
Kultura	25
Program TV Noe Liturgický oděv v proměnách staletí: 9. Na cestě k nové reformě - (přelom 19. a 20. století)	

Vydává: Biskupství královéhradecké, Velké náměstí 35, 500 01 Hradec Králové. **Redakce:** IKD, Velké náměstí 35, 500 03 Hradec Králové, telefon: 495 063 422, e-mail: ikd@diecezezhk.cz, www.diecezezhk.cz/ikd. **Šéfredaktor:** Mgr. Luděk Bárta, tel.: 737 215 332; **redakční rada:** P. ICLic. Karel Moravec, P. Mgr. Zdeněk Skalický, Ing. Mgr. Marie Zimmermannová, Ing. Hana Demlová, Mgr. Jaroslava Kopecká, Mgr. Bronislava Halbrštátová, Mgr. Petr Polehla, Mgr. Ludmila Horácková, Jana Karasová. **Sazba a tisk:** JIPRINT Jihlava, tel. 567 304 720. **Evidenční číslo:** MK ČR E 10261. Měsíčník. **Cena:** 20 Kč. **Roční předplatné:** 220 Kč. **Bankovní spojení:** Raiffeisenbank, a. s., Hradec Králové, č. ú. 1016004393/5500, var. symbol 551, specifickým symbolem je evidenční číslo čtenáře (viz adresní štítek). **Sazba** freeware písmem Lido Střešovické písmolijny. Toto číslo IKD vychází 21. 9. 2009. **Uzávěrka příštího čísla:** 9. 10. 2009, **vyjde** 26. 10. 2009. *Vychází s církevním schválením. Redakce si vyhrazuje právo na krácení dodaných textů.*

Milé čtenářky a milí čtenáři,
hlavní článek říjnového čísla se zabývá pohledem svatého Pavla na církev a působení Ducha Svatého ve světě.

Reportáž na protější straně krátce přibližuje ekumenické setkání u smírčího kříže u obce Veliš na Jičínsku. V doprovodném okénku se dozvíte základní informace o pozoruhodných drobných památkách, smírčích křížích.

Předposlední neděle v měsíci říjnu, letos připadající na 18. 10., je vyhlášena Světovým dnem modliteb za misie. K této příležitosti otiskujeme dopis papeže Benedikta XVI. a dopis národního ředitele Papežských misijních děl P. Jiřího Šlégra.

Jak jsme již několikrát informovali, církevní školství v naší diecézi prochází řadou změn. Plány škol do nového školního roku 2009/2010 představí vedoucí odboru školství paní Stanislava Kučerová.

Problematickou hospicové péče Vám prostřednictvím svého zamyšlení přiblíží zakladatelka hospice v Hořicích v Podkrkonoší Jana Sieberová. Navíc jsme z časopisu litoměřické diecéze Zdislavy převzali rozhovor, který vedla jejich redaktorka s paní Janou Sieberovou. V něm jistě naleznete další zajímavosti.

Za nevšedním festivalem umělecké tvorby v zapadlém koutu Orlických hor se ohlíží reportáž na straně 17.

Seriál o dějinách liturgického odívání pokročil do pozoruhodné doby přelomu 19. a 20. století. Jak se římskokatolická církev vyrovnávala s nástupem moderního světa a nakolik se její odpor vůči němu či naopak tvořivý dialog projevily v textilním umění liturgických oděvů? Vše se dočtete na posledních dvou stranách.

Za redakci

Luděk Bárta

Foto na titulní straně:

Jakub Sychra

Jiří Vitvar

Ing. Mgr. Jiří Vitvar je otcem tří dětí, pracuje ve státní správě a nyní také kandiduje za KDU – ČSL do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.



Pane inženýre, můžete se čtenářům IKD krátce představit?

Narodil jsem se v roce 1963 a celé dětství jsem prožil v Nové Pace. Tam jsem byl v chrámu Nanebevzetí Panny Marie pokřtěn, pak jsem v tomto kostele přes dvacet let ministroval a také jsem zde přijal svátost manželství. Dnes žiji se svou manželkou Jitkou a syny Prokopem, Vítkem a Radimem v Jičíně. Do roku 2002 jsem byl přednostou

místního Okresního úřadu, poté jsem byl jedno volební období místostarostou města Jičín, v současné době se opět věnuji správě majetku státu.

Co nejvíce ovlivnilo vaši víru?

Určitě to byly pevné postoje mých rodičů, formované jejich vězněním v padesátých letech. Byla to také osobnost mého křestního kmotra P. Kacálka, který byl odsouzen v jednom procesu s mými rodiči a já věřím, že se dnes za mě přimlouvá v nebi. Mé vlastní rozhodnutí pro víru v Boha silně ovlivnilo společenství mládeže a dobré duchovní vedení v době dospívání. Měl jsem to štěstí, že jsem se po revoluci mohl zapojit do mládežnických aktivit v diecézi a zúčastnit se celosvětového setkání mládeže se svatým otcem Janem Pavlem II. v Czestochowě.

Na Královéhradecku a Jičínsku jste mezi farníky velice známý, moc

se o vás ale neví, že jste také vystudoval teologickou fakultu?

Když jsem v devadesátých letech vstoupil do veřejného života, uvědomil jsem si, že pokud se mám jako křesťan angažovat ve společnosti, měl bych si také prohloubit své vzdělání i v této oblasti. Zvláště jsem se zajímal o morální teologii se zaměřením na sociální učení církve. Na závěr studia jsem u Dr. Skoblíka obhájoval diplomovou práci na téma: „Pravda o člověku v sociálním učení církve“.

Můžete tedy zjednodušeně říci, co přináší sociální učení církve do praxe křesťanského politika?

Příkazy sociální nauky lze realizovat ve třech fázích. Nejprve je třeba poznat povahu situace, dále je třeba situaci zhodnotit ve světle těchto zásad a pak rozhodnout, co podniknout, aby byly dané normy uvedeny ve skutek.

Lukáš Janeček

Roman Líněk

Ing. Roman Líněk, historicky první hejtman Pardubického kraje, od roku 2004 vicehejtman Pardubického kraje za KDU-ČSL, nyní kandidát do Poslanecké sněmovny Parlamentu ČR.



Pane vicehejtmane, jak Vám pomáhala víra ve smutných okamžicích života, což byla například ztráta Vašeho bratra Radka?

Slyšel jsem o jedné takové příhodě, kdy ve zdejší nemocnici, někdy na přelomu padesátých a šedesátých let, pracovaly řádové sestry. Jedna z nich, už starší paní, myla nádobí a nějaký doktor si ji dobíral, že se stále snaží a obětuje pro lidi, nic si neužívá a pak beztak umře, stejně jako on. A ona mu

na to řekla: „Když se po smrti stane, že žádný Bůh není, tak jsem na tom stejně jako vy. Ale když se stane, že Bůh je, tak já kromě toho, že mám dobrý pocit ze života tady na zemi, mám velmi příjemné překvapení i potom.“

A vy máte podobné přesvědčení?

To není jen přesvědčení, ale opravdová vnitřní síla. Vnitřně počítám s horizontem delším než je lidský život. Když jsem byl na Radkově pohřbu, cítil jsem jakousi míru komunikace s ním a ta mi zůstala dodnes. Tady na zemi se snažím pomáhat bratrovým dětem, ale zároveň vím, že jeho smrt nebyl totální konec. Nedokážu to přesně popsat, ale v těch opravdu smutných okamžicích jsem vždycky uměl najít sílu nebýt zapšklý a ublížený škarohlíd a mstít se za to, co se mi stalo, svému okolí. Naopak, chtěl jsem konkrétními činy pomoci rodině, která po něm zůstala, a malinko zalepit to prázdné místo po něm.

Promítá se víra i do Vašeho rodinného života?

Zásadně. Vážím si toho, že nám bylo dopřáno dětí a snažím se pro ně dělat maximum. Ale jak už někdo přede

mnou řekl, nejlepší, co pro své děti táta může udělat, je mít rád jejich matku. Takže se snažím praktikovat i tohle, což mi s mojí ženou Šárkou nedělá problém a budeme – dá-li Pán Bůh – příští rok spolu už 25 let. Jsem rád, že obě naše dcery také žijí z víry a že ji vzaly skutečně vážně. Přirozeně se přenesla z generace na generaci.

V tom jste docela ojedinelí. Zdá se mi, že i díky předchozímu režimu je málo rodin, které by si víru předávaly z generace na generaci.

Totalitní režimy předchozích desítek let – komunismus, ale částečně i nacismus – narušily přirozené cesty přenosu víry z rodičů na děti. Víra se často dostala do roviny zesměšňování. Kdo chodil do kostela nebo se modlil, byl trochu „blázen“. Pošramocena byla a bohužel stále ještě je tudíž i celá etická složka společnosti – to, abychom se nepožrali navzájem, abychom přáli sousedovi, že se mu dítě dostalo na školu, nebo že je chytrý, nebo že se mu podařilo vypěstovat pěkný trávník na zahrádě, nebo že má jakékoli jiné radosti.

- pokračování na straně 8

Z diecéze

Hradec Králové (vm) V pondělí 31. 8. 2009 proběhla v katedrále Svatého Ducha v Hradci Králové slavnostní bohoslužba u příležitosti zahájení činnosti Diecézního církevního soudu.

Diecézní soud byl zřízen k 1. 7. 2009 v návaznosti na ukončení činnosti a zánik Interdiecézního soudu v Praze. Diecézní soud zahajuje svou činnost počínaje zářím, čemuž předcházela pontifikální bohoslužba k Duchu Svatému, při které sídelní biskup Dominik Duka novým soudcům mj. řekl: „*Když listujeme úvodními kánony Codexu iuris canonici, vidíme, že právě tento kodex má jeden cíl - pomoci nám křesťanům na cestě ke spáse a především má pomoci tomu, kdo pocituje určitý ústrk či nespravedlnost, aby našel spravedlnost a své právo.*“

Na závěr mše svaté byly členům nového soudu předány jmenovací dekrety. Jména funkcionářů oznámil kancléř biskupství P. Pavel Boukal. Soud povede soudní vikář - oficiál Mons. Josef Růt, papežský prelát. S ním bude tvořit soudní grémium dalších 14 členů s pětiletým mandátem. Odvolacím soudem bude Interdiecézní církevní soud v Olomouci.

Kontaktní údaje: Biskupství královéhradecké, Diecézní církevní soud, Velké nám. 35, 500 01 Hradec Králové. Kanceláře Diecézního církevního soudu v Hradci Králové se nacházejí v přízemí kanovníckého domu čp. 49. Telefon do této kanceláře je 495 581 266, adresa pro elektronickou korespondenci soud@diecezechk.cz.



Slavnostní slib soudců; foto: Luděk Bárta

Hradec Králové (sk, lb) Dne 1. 9. 2009 začal školní rok také pro žáky a studenty církevních škol. Ti nezamířili rovnou do lavic, jak je na jiných školách zvykem, nýbrž se zúčastnili zahajovacích bohoslužeb, kterým předsedali diecézní biskup a generální a biskupští vikáři.

V královéhradecké diecézi funguje 5 církevních škol - základní a mateřská v Hradci Králové, základní v Borohrádku, gymnázia v Hradci Králové, Skutči a Kutné Hoře (zřizovatelem posledního jmenovaného je Řád sv. Voršily). Kromě toho každoročně využívá možnosti ubytování v církevním domově mládeže v Hradci Králové 40 – 50 děvčat ze středních i vysokých škol. Tento internát je zřizován sestrami salesiánkami.

Již koncem předchozího školního roku došlo však ke dvěma významným změnám. „*S ohledem na zlepšení*



Přímluvy dětí; foto: Lukáš Janeček

vzdělávací strategie a zajištění komplexní nabídky vzdělání pro všechny věkové kategorie dětí a dorostu splynuly naše hradecké školy v jeden právní subjekt, který má nyní trochu krkolomný název Biskupské gymnázium Bohuslava Balbína a Základní škola a mateřská škola Jana Pavla II. v Hradci Králové. Ředitelem se stal Mgr. Jiří Vojáček, který, jak věřím, bude školu podle nové koncepce dobře vést,“ informovala vedoucí Odboru církevního školství Biskupství královéhradeckého Mgr. Stanislava Kučerová. Druhá změna proběhla ve Skutči, kde od Biskupství královéhradeckého převzalo roli zřizovatele školy České velkopřevorství Suverénního řádu maltézských rytířů. Skutečské gymnázium mj. rozšíří svou nabídku o možnost studia handicapovaných studentů.

„*Na našich církevních školách nyní studuje cca 1300 žáků a studentů, z toho zhruba 250 na základních školách a 1050 na gymnáziích,*“ doplnila Stanislava Kučerová.

Hradec Králové (vm) V pondělí 7. září 2009 byli v kapli biskupské rezidence v Hradci Králové jmenováni noví okrskoví vikáři královéhradecké diecéze. Struktura územního členění se navíc nově rozrůstá o vikariát Žamberk. S platností od 1. října 2009 byli na dobu 5 let jmenováni okrskoví vikáři (totéž co děkani v moravské církevní provincii) pro vikariáty královéhradecké diecéze. Kněží pověřeni touto službou se sešli v kapli biskupské rezidence, kde za přítomnosti generálních a biskupských vikářů převzali z rukou diecézního biskupa Mons. Dominika Duky, OP jmenovací dekrety a složili slavnostní přísahu. Zároveň byl oznámen vznik vikariátu Žamberk, který vzniká oddělením části dosavadního vikariátu Ústí nad Orlicí. Bylo tak vyhověno požadavku kněží na efektivnější územní správu diecéze.

Nově budou úřad okrskového vikáře zastávat P. Mgr. Hroznata Pavel Adamec OPraem. (vikariát Havlíčkův Brod), P. Mgr. Antonín Forbelský (Pardubice), P. ThLic. Ing. Jiří Heblt (Chrudim), P. Mgr. Oldřich Kučera (Žamberk) a P. Mgr. Pavel Tobek (Kutná Hora - Poděbrady). V ostatních vikariátech pokračují ve funkci stávající okrskoví vikáři. Biskup při přípitku před prvním zasedáním vikářů v novém složení poděkoval těm, kteří po letité službě z tohoto úřadu odcházejí - jmenovitě Mons. Antonínu Dudovi, Mons. Vladimíru Hronkovi, P. Mgr. Janu Ladislavu Novákovi OPraem. a P. Josefu Smolovi.

Svatý Pavel – apoštol národů

Duch svatý a církev ve spisech sv. Pavla

Původ Pavlova pojetí Ducha

Pavlovo porozumění skutečnosti Ducha vychází ze zjevení obsaženém v kánonu starozákonních knih, z pohledu soudobého judaismu, myšlení prvotní církve, ale i jeho vlastní zkušenosti. Návaznost na starozákonní pojetí se ukazuje především v tom, že Duch je jediný, stejně jako je jediný Bůh (1 Kor 12,4-6; Ef 4,4-6). Jazyk Starého zákona mluví o Duchu jako o přítomnosti a síle Boží (Iz 34,16; 40,13). Pavel přejímá chápání Ducha v souvislosti s moudrostí Boží (1 Kor 2,10-11), se silou a mocí (Sd 6,34-34; 14,19), s životem, který má svůj vlastní počátek v Bohu a je udělován skrze Ducha (Gen 6,3; Ž 104,29-30). Pojetí Ducha u sv. Pavla není pouhým pokračováním myšlenek Starého zákona a judaismu, ale v mnohém je překonává, neboť prvotní křesťanská společenství zakoušela významnou přítomnost Ducha díky zázrakům a prorockým. Příchod Ducha byl pro křesťany znamením, že vzkříšený Pán byl opravdu Mesiáš (Sk 2,14-24; Jan 16,7-11). Duch ovšem, na rozdíl od démonů či (blíže nespecifikovaných) duchů v jiných náboženstvích, kteří přicházeli na pomoc mágům, nemůže být držen pod kontrolou nějakými úkony nebo zvláštním vzýváním, ale je stále přítomen, aby pomáhal věřícím konat Boží vůli.

Duch Boží

Ducha svatého chápe apoštol jako Ducha Božího. Není tedy jedním z mnoha prostředníků, ale je pouze jeden a jedinečný ve své moci a ve svém vztahu s Bohem (Řím 8,9.11). Duch je znamením přítomnosti Boží uprostřed jeho lidu, a to zejména, je-li hlášáno evangelium, promlouvá-li se z vnuknutí a když se konají zázraky (1 Kor 12,4-11). V Pavlových spisech ještě nenalezneme nauku o Boží Trojici, jak ji později definovala církev na dvou prvních ekumenických koncilech (v Niceji r. 325 a v Konstantinopoli r. 381), i když jeho teologie již onen budoucí vývoj předznamenává. Někdy Duch a Bůh splývají, neboť mají stejné úlohy (1 Kor 12,11.18), na jiných místech se o Duchu mluví jako o skutečnosti od Boha odlišné (1 Kor 12,4-6; 2 Kor 13,13). Duch má osobní povahu: může vést věřící (Gal 5,18), zjevovat tajemství Božích záměrů (1 Kor 2,6-16), pomáhat věřícím při modlitbě (Řím 8,26-27).

Duch a moudrost

Boží moudrost může být zjevena lidem pouze skrze Ducha, neboť on jediný zná tajemné úradky Boží (1 Kor 2,10-16). Projevem Boží moudrosti ve světě je především tajemství Kristova kříže, které je přístupné všem, kdo jej chtějí pochopit s pomocí Ducha (1 Kor 1,23-24; 2,2.6-12).

Duch jako Boží moc

Úspěch svého hlásání evangelia přisuzuje Pavel přítomnosti Ducha a zdůrazňuje, že jeho působení je provázeno zázraky (1 Sol 1,4-6). Většina pasáží, které popisují moc Ducha svatého, ji spojují s hlásáním evangelia, slavením svátostí a novým životem v Kristu. V Ef 3,16-17 je moc Ducha vztažena k zesílení vnitřního člověka, aby Kristus vírou přebýval v jeho srdci.

Duch Kristův

Na rozdíl od víry Izraelitů a židovského chápání Ducha spojuje Pavel jeho poslání s osobou Ježíše Krista. Duch působí proměnu lidských srdcí a získává je pro Krista (2 Kor 3,3). Pozemský život Ježíšův ohrožovaný slabostí je vzorem pro

jednání Ducha ve věřících (2 Kor 13,4). Kristova vykupitelská smrt byla důkazem Boží lásky vůči stvoření, té lásky, která je věřícím vylita do srdcí skrze Ducha svatého (Řím 5,5-8). Od okamžiku nanebevstoupení komunikuje Kristus se svou církví prostřednictvím Ducha, který z křesťanů tvoří tělo Kristovo (1 Kor 6,15-20; 12,12-13). Kristus církev řídí skrze Ducha prostřednictvím prorockví, vyučování a plnění příkázání. „Kdo nemá Kristova Ducha, ten není jeho.“ (Řím 8,9) Být křesťanem tedy znamená být duchovní osobou, ve které přebývá Duch (1 Kor 2,10-16), skrze nějž Kristus předává život (1 Kor 15,45). Na některých místech Pavel píše o Duchu podobně jako o Kristu: věřící jsou v Duchu či mají v sobě Ducha (Řím 8,9.11) a stejně tak jsou v Kristu či mají v sobě Krista (Gal 2,20). Nicméně pouze Ježíš je popsán jako Syn Otce, pouze On přijal lidskou přirozenost, zemřel za naše hříchy, vstal z mrtvých a sedí po Otcově pravici (Gal 4,4; Řím 1,2-4; 1 Kor 15,3-5). Duch pak je dán na základě víry v Krista, činí z věřících syny Boží (Gal 3,2; 4,4-6), kteří jsou s ním jeden duch (1 Kor 6,17), a vytváří z nich jediné tajemné tělo Kristovo (1 Kor 12). Duch je skutečnou přítomností Krista mezi věřícími.

Duch a misie

Duch působí v křesťanské misii svou mocí a dává jí naléhavost. Sám Pavel přiznává, že přivedl pohany k Bohu slovy i skutky, mocí znamením a divů, mocí Ducha (Řím 15,18-19). Své apoštolské poslání nazývá službou Ducha (2 Kor 3,8). Adresátům svých dopisů připomíná jejich počáteční živou zkušenost s Duchem, když uslyšeli evangelium a obrátili se (1 Sol 1,4-6; Gal 3,1-3; 1 Kor 2,4-5). Prvotní prožitek přítomnosti a moci Ducha podle Pavla potvrzuje opravdovost jejich obrácení, pravdivost jeho evangelia i skutečnost, že ono evangelium pochází od Boha. Duch dává věřícím nezbytnou odvahu a moudrost, aby mohli vydávat svědectví o Ježíši (1 Sol 1,5-6).

Duch a novost života křesťana

Křesťané dostávají Ducha, který v nich přebývá, který je vede a uschopňuje je žít tak, aby se líbili Bohu (Řím 8,1-4.14; Gal 5,25). Opakem života podle Ducha je život podle těla, tedy stav lidské přirozenosti porušené hříchem, egocentrismem a radikálním odmítáním Boží vůle či lhostejností vůči ní. Žádosti těla vedou ke smrti, ale žádosti Ducha vedou k životu a pokoji (Řím 8,6). Dar nového života v síle Ducha zakládá etický imperativ, konkrétní úsilí o ctnostný život ve světě, který se má vyznačovat plody Ducha (Gal 5,22-23). Židovský Zákon, který byl dán Bohem kvůli hříchu a tělu, i kdyby byl dodržován, nepřináší ospravedlnění, protože dává příležitost ke hříchu člověku, který má sklon k modloslužbě a k ovládání Boha. Pouze Duch působí vznik nového lidství podle vzoru Kristova a uschopňuje věřící naplnit spravedlnost Zákona. Seslání Ducha závisí na poslání Syna a činí jeho vykupitelské dílo účinným pro věřící (Gal 4,4-7). Pavel podobně jako proroci vidí v Duchu samu etickou povahu Boha, kterou vyjadřuje slovem svatý. Proto se i ti, ve kterých Duch přebývá, mají vyznačovat čistotou duše i těla (1 Kor 6,19-20), aby stále více ve svém lidství odráželi dokonalost a slávu lidství Kristova (2 Kor 3,17-18). Ti, kdo byli pokřtěni jedním Duchem,

tvoří jedno tělo a v tomto novém společenství vedeném Duchem jsou obdarováni duchovními dary nejen k osobnímu růstu, ale i k prospěchu bratří (1 Kor 12,7.13). Duch je sjednocující a tvořivou silou křesťanského společenství.

Duch a eschatologie

Podle sv. Pavla je dar Ducha eschatologickým znamením počátků spásy a obnovy slibovaných Bohem jeho lidu, i když dosud nenastala plnost mesiánské doby (Řím 8,19.23). Duch je dán věřícím jako prvotina a závdavek toho, co získají, až nastane soud a všichni Boží nepřátelé budou definitivně poraženi (Řím 8,18-25; 2 Kor 1,22; Ef 1,13-14). Duch je mocí budoucí doby, která už v přítomnosti pomáhá věřícím vítězit nad silami Bohu nepřátelskými.

Duch a bohoslužba

V novozákonním chápání je místem pravé bohoslužby lidské srdce či křesťanské společenství, kde působí a kde se přimlouvá Duch svatý (1 Kor 3,16; Řím 8,26-27; srov. Jan 4,23-24). Duch rozdává dary, jak on sám chce, a tyto dary, mezi něž patří promlouvání z vnuknutí, proroctví, poučování, povzbuzování, napomínání, řeč v jazycích a zpěv duchovních písní, ale i dar služby a vedení, mají sloužit k užtku církve (1 Kor 14,1-5.26; Řím 12,6-8). Duch také povzbuzuje a posiluje věřící, aby se s důvěrou obraceli k Bohu v modlitbě, a zprostředkovává láskyplnou odpověď Otce.

Církev v pojetí sv. Pavla

Slovo εκκλησια (ekklésia) odvozené od εκκαλεω („svolávám“) se v řeckém a židovském prostředí používalo pro označení shromáždění lidí, které mělo náboženský, ale i politický nebo vojenský význam. Nejstarší dochovaný text, ve kterém Pavel tento pojem používá, je 1 Sol 1,1 a toto shromáždění se od jiných odlišovalo tím, že bylo založeno v Bohu Otci a Pánu Ježíši Kristu. Církev je oslovována jako shromáždění, které patří tomu, kdo ji založil, tedy Bohu, a tomu, skrze něhož dochází k jejímu uskutečnění, tedy Kristu (1 Kor 1,1; 2 Kor 1,1). Nejedná se tedy o čistě lidské shromáždění nebo náboženský spolek, ale o skutečnost stvořenou Bohem, jejímž cílem, podobně jako ve starém Izraeli, bylo naslouchání Božímu slovu a slavení bohoslužby. V době Pavlovy se tato shromáždění konala v domech majetnějších křesťanů a teprve od poloviny III. století vlastnili křesťané nemovitosti sloužící k náboženským účelům.

Církev je svým způsobem skutečnost nebeská a eschatologická, neboť její hlava – Kristus – je prvorozený mezi vzkříšenými z mrtvých (Kol 1,18). Křesťané mají na tomto Kristově vzkříšení, a tedy na společenství s ním v nebeském království, podíl a to od nich vyžaduje konkrétní životní styl ve světě (Kol 3,1-6; Ef 2,5-6). Místní křesťanská společenství, která se shromažďovala po domech, byla konkrétním viditelným vyjádřením nového vztahu věřících se vzkříšeným Kristem. Shromáždění věřících neznamená pouze setkání lidí navzájem, ale také setkání s Kristem, který v nich přebývá jako v jednotlivcích i ve společenství.

Původ církve

Termín εκκλησια je nutné vždy chápat jako zkrácenou formu vyjádření εκκλησια του θεου („církev Boží“) (1 Kor 1,2; 10,32; 2 Kor 1,1; Gal 1,13). Tak se totiž označovala prvotní církev v Jeruzalémě, která vnímala sebe samu jako eschatologické společenství spásy. Bůh zakládá církev Nového zákona prostřednictvím Ježíše Krista a jeho evangelia, proto se mluví o církvích Božích v Kristu Ježíši (1 Sol 2,14) či o církvích Kristových (Gal 1,22; Řím 16,16).

Obrazy církve

Pavel užívá různá přirovnání pro opis Božího lidu v Kristu. Jedním z nich je chrám chápáný jako společenství vykoupěných, jenž se skrze posvěcující působení Ducha stává Božím příbytkem, který je svatý, a proto nesmí být znesvěcován svárností ani jinými neřestmi (1 Kor 3,16-17). Chrám je společenstvím Božího lidu, ve kterém přebývá Bůh (tedy nejen s ním či uprostřed něho jako ve Starém zákoně, ale v něm), proto je třeba varovat se všeho nečistého (2 Kor 6,16-18). Obraz Božího chrámu představuje naplnění starozákonního proroctví o shromáždění všech národů v Jeruzalémě, neboť skrze Krista jsou všichni přivedeni k Bohu a stávají se novým chrámem, jehož kamenem úhelným je Kristus. Církev je označována také jako stavba, která je v jednotlivcích i v celku stále budována v Pánu (Ef 2,20-22).

Dalším z obrazů církve je tělo Kristovo, jehož součástí se věřící stali křtem v Duchu svatém. Každá část těla je se svými dary nezbytná pro ostatní části a dobro těla jako celku. Toto přirovnání se může vztahovat na místní společenství (1 Kor 12,12-27) nebo na věřící v obecném slova smyslu (Řím 12,4-5). Kristus je hlavou svého těla – církve, která je na jedné straně jeho plností, na druhé straně však k oné dokonalé plnosti teprve směřuje. Tělo Kristovo je tedy skutečností přítomnou a zároveň eschatologickou, tj. budoucí (Ef 1,22-23; 4,1-16).

Nový zákon mluví o církvi jako o rodině, v níž je Otcem Bůh, jehož prvorozeným je Kristus a věřící jeho dětmi (Gal 4,1-7; Řím 8,15.29). Církev je také popisována jako dům Boží, sloup a opora pravdy (1 Tim 3,15), v němž má panovat řád podobný lidské rodině a péče o ni je svěřena biskupům (1 Tim 3,1-7; 5,1-25).

Důvody shromáždění věřících

Pavel vybízí křesťany k pravé bohoslužbě, která znamená klanět se Bohu ve všech životních situacích (Řím 12,1). Při popisu bohoslužebných shromáždění kladé důraz na skutečnosti, které přispívají k budování a růstu jednotlivců i společenství (1 Kor 14; 1 Sol 5,11). Důvodem shromáždění je připravit (zejména službou slova) věřící k plné zralosti pro setkání s Kristem (Ef 4,11-13). Křesťanské společenství vyrůstá ze společné účasti na dobrodiních spasitelného díla Kristova.

Kdykoli se křesťané setkávali, aby naslouchali slovu Božímu, zpívali žalmy, hymny a duchovní písně, takže bylo budováno tělo Kristovo, byl On sám uprostřed nich a prožitek onoho společenství byl pro ně předjímáním života církve nebeské. Modlitby, chvály a díky se měly obracet k Bohu v přítomnosti ostatních srozumitelným způsobem, aby se všichni mohli setkat s Kristem. Podle Pavla tedy měla tato shromáždění význam v rovině vertikální i horizontální.

Autorita v církvi

Kristus není hlavou církve pouze jako zdroj jejího života a moci, ale i jako ten, kdo v ní má nejvyšší autoritu, která je předávána v evangeliu. V první fázi byli viditelnou autoritou apoštolové, kteří ji přejali od vzkříšeného Pána a měli hlásat a učit tomu, co bylo v souladu s evangeliem (1 Kor 15,1-11). Ti potom ustanovili muže dobré pověsti, jáhny a starší. Normou víry a jednání se stalo učení apoštolů ztotožněné s pravdou Kristovou, jejíž obsah i forma byly inspirovány Duchem svatým (2 Sol 2,15; 3,4; 1 Kor 2,9-13).

P. Tomáš Reschel

- dokončení rozhovoru ze strany 4

Stále to spousta z nás neumí a obávám se, že z evropských národů jsme v téhle oblasti jedni z těch, kteří jsou na tom nejhůř.

A myslíte si, že pokud se tento náš prazáklaď znovu probudí, nemůže být ohrožen globalizací a vlivem jiných směrů, náboženství a pohledů na život?

Člověk by se neměl bát podívat se za hranice čehokoliv. Vědět a mít přehled je dobrá věc. Neméně důležité je ale mít také svoji vlastní identitu, jakousi vnitřní sebeobranu danou tím, z čeho vycházíme. To jsou věci, ze kterých vycházejí naši prarodiče a praprarodiče, to je po dlouhé generace ověřený hodnotový systém, který pomáhá lidem, aby jim bylo spolu dobře.

Lukáš Janeček

Dopis národního ředitele Papežských misijních děl k Misijní neděli 18. října 2009

Drazí přátelé,

protože se přiblížila Misijní neděle, kdy se na přání Sv. otce všichni věřící spojují ve společném úsilí na podporu celosvětových misí, chtěl bych Vás pozdravit a upřímně Vám poděkovat za tolik potřebnou pomoc. Při nedávné cestě do africké Zambie jsem měl možnost navštívit faru, jejíž rozloha je srovnatelná s naší jednou diecézí. Překvapilo mě, že tak velké území s téměř stovkou misijních oblastí mají na starosti pouze dva kněží, kteří se do mnoha míst stihnou dostat jen jednou za rok. Většina místních duchovních i katechetů, kteří v pastorační pomáhají, nemá žádný plat. Jsou živi z darů věřících a často, stejně jako jim svěřením lidí, řeší problémy spojené s bídou. My si jen těžko dokážeme představit, že bychom se nemohli dosyta najíst, že by nám netekla pitná voda, nešel elektrický proud nebo že bychom to na nejbližší mši svatou měli 200 km. Zdá se neuvěřitelné, že podle organizace UNICEF každý šestý člověk na naší planetě, z toho 400 milionů dětí, bojuje denně s nedostatečným přístupem k vodě. Každý třetí člověk dokonce nemá ani běžnou toaletu. Velké množství obyvatel rozvojových zemí neustále trpí nebo umírá na choleru a břišní tyfus, což jsou nemoci pocházející z nekvalitní vody.

Právě Papežská misijní díla nemalou měrou přispívají k zlepšení celé situace. V poselství k Misijní neděli Svatý otec Benedikt XVI. jejich působení oceňuje a prosí, aby rostlo nadšení pro misie, pro šíření Božího království a pro podporu misionářů. (...) Mám radost, že prosba Sv. otce o podporu misí nachází v naší zemi stále větší odezvu. Každým rokem se zvyšují i finanční dary od Vás - dobrodinců. Je úžasné, že za loňský rok jste věnovali téměř 30 milionů Kč! Chtěl bych Vám proto ze srdce poděkovat a ocenit Vaši lásku pro misie. Prostřednictvím Papežských misijních děl pomáháte stavět a opravovat kostely, kaple a fary, řeholní domy a bohoslovecké semináře, školy a formační centra, nemocnice i sirotčince. Podporujete též pestrou škálu život zachraňujících, katechetických, vzdělávacích, sociálních a léčebných programů. (...)

P. Jiří Šlégr

národní ředitel Papežských misijních děl

(redakčně kráceno)

Centrum pro rodinu Hradec Králové pořádá

Přípravu na život v manželství

Zajímá Vás, jak využít čas známosti, jaké jsou rozdíly mezi mužem a ženou? Chcete se dozvědět něco víc o sobě, partnerovi, o komunikaci mezi partnery, konfliktech a jejich řešení, vztazích s rodiči a k okolnímu světu, sexuální životě v manželství nebo také o společném životě s Bohem? Zveme všechny dvojice, které se chtějí hlouběji poznat, ujasnit si správnost své volby, ale i svá silná a slabá místa a připravit se na společný život v manželství.

Místa kurzu:

Hradec Králové

Nové Adalbertinum,

Velké nám. 32, Hradec Králové

každou středu od 14. 10. do 16. 12. 2009 v době od 18.30 do 20.30 hod.

Přihlášky a bližší informace:

Centrum pro rodinu Hradec Králové, Velké nám. 32, Hradec Králové

tel.: 495 063 430 nebo 466 652 332

e-mail: crhk@diecezechk.cz, crhk@volny.cz

Pardubice:

Setkání budou probíhat během školního roku zhruba v dvoutýdenních intervalech u Traxlerů – tj. ul. MUDr. Ducháček 359, Pardubice - Pardubičky (asi 400 m od nemocnice).

Poprvé se sejdeme v pátek 9. 10. 2009 v 19.00 hod.

Termíny dalších setkání budou domluveny na prvním setkání.

Přihlášky a bližší informace:

Věra a Ladislav Traxlerovi

ul. MUDr. Ducháček 359, Pardubice - Pardubičky

tel. 466 652 332, 608 449 866

e-mail: crhk@volny.cz

Liturgický kalendář

4. říjen – 27. neděle v mezidobí

1. čtení: Gn 2,18-24

Žalm: Žl 128(127)

2. čtení: Žid 2,9-11

Evangelium: Mk 10,2-16

11. říjen – 28. neděle v mezidobí

1. čtení: Mdr 7,7-11

Žalm: Žl 90(89)

2. čtení: Žid 4,12-13

Evangelium: Mk 10,17-30

18. říjen – 29. neděle v mezidobí

1. čtení: Iz 53,10-11

Žalm: Žl 33(32)

2. čtení: Žid 4,14-16

Evangelium: Mk 10,35-45

25. říjen – 30. neděle v mezidobí

1. čtení: Jer 31,7-9

Žalm: Žl 126(125)

2. čtení: Žid 5,1-6

Evangelium: Mk 10,46-52

Představujeme farní seniorská společenství královéhradecké diecéze

Farní společenství seniorů v Letohradě

Pan Vladimír Tomek je animátorem farního společenství seniorů v Letohradě. V rozhovoru poutavě a optimisticky přibližuje nejen svoji práci, ale také seniorský věk a jeho poslání.

Na úvod prosím o Vaše představení, včetně společenství seniorů, které je Vám svěřeno.

Jmenuji se Vladimír Tomek. Narodil jsem se v Kunčicích u Kyšperka, které byly v roce 1950 s okolními obcemi sloučeny v jeden celek pojmenovaný Letohrad. V tomto venkovském městě žiji s rodinou po celý svůj dosavadní život. Před několika lety, když se mi přiblížil důchodový věk, jsem se dověděl o existenci Diecézního centra pro seniory. Na farní radě jsem oznámil úmysl věnovat se seniorům ve farnosti. Rada úmysl schválila (podle hesla našich hasičů: „když sis to vymyslel, tak to taky udělej“). Nedá se tedy říci, že mi společenství bylo svěřeno, spíše jsem jej uchvátil.

Co všechno se seniory podnikáte?

Kvůli velikosti území byla vytvořena dvě místa k pravidelnému scházení. Ve městě nás bývá kolem deseti, v Kunčicích cca pětadvacet. Scházíme se pravidelně v pondělí odpoledne, v sudý týden jedna skupina, v lichý druhá. Začínáme v říjnu, končíme v květnu. V létě jsme měli již dva zájezdy po poutních místech. Vloni po severních Čechách (Hejnice, Jablonné, Filipov), letos po středních a západních (Sv. Hora, Rožmitál, Plzeň - Památník pana Hrušky, Nový Dvůr, Brandýs - Stará Boleslav). Skupina těch aktivnějších si při jednom z výletů prohlédla nově postavené kostely na jižní Moravě. Jsou mezi námi členové KDU-ČSL, orlové, „oldskauti“ a jinak spolkově nezařazení. Jak už to bývá, velkou část společenství tvoří vdovy, máme i několik vdovců. Právě pro ně je takováto aktivita velmi důležitá.

Setkání zpravidla začínáme modlitbou, pokračujeme připravenými tématy (aktuální liturgická čtení, skripta – pro nás většinou obtížná, aktuální témata farnosti, církve, státu). Při kávě či čaji je místo k normálnímu popovídání – na venkově se všichni známe. Má-li někdo výročí, či svátek, přinese nějakou dobrotu a my mu něco zazpíváme (podle liturgické doby nebo podle přání).

Máte pro Vaše společenství nějaké plány nebo přání do budoucna?

Přání do budoucna? Jeden náš legendární kostelník říkával: „Aby nás Pán Bůh při zdravém rozumu zachoval ráčil!“

Plánujete se seniory také účast na některé akci pořádané Diecézním centrem pro seniory?

Existence a program Diecézního centra je dobrým počinem. Program sledujeme a věřím, že si z něho časem i něco vybereme. Zatím se zúčastňujeme červnového a mým prostřednictvím celostátního setkání. Akce v Janských Lázních jsou pro naše důchodce poněkud z ruky, ale i tady se časem nějaké řešení snad najde.

Pokládáte zakládání společenství seniorů ve farnosti za důležité?

Z výše uvedeného vyplývá potřebnost podobných aktivit

Čím může člověk seniorského věku oslovit dnešní mladou generaci?

Že nebude naříkavým a sebestředným důchodcem v papučích. Že bude člověkem pevných zásad, ale nebude neustále poučovat a vydávat nevyžádané rady. Že i přes obtíže nastupujícího stáří bude kolem sebe šířit optimismus a naději vyplývající z faktu existence Boha, který svůj vztah

k nám osvědčuje láskou jdoucí za veškerou lidsky myslitelnou mez.

Inspiruje Vás v práci nějaké motto nebo biblický verš?

Protože jsem několik roků pracoval ve veřejné správě, vím že člověka neuspokojí jen práce „na vlastní hromádku“ Motto? Miluj bližního jako sám sebe. Že u toho děláš chyby? Alespoň máš možnost osvědčovat pokoru (když jsem slabý, tehdy jsem silný).

Veronika Čepelková

Literární soutěž pro seniory a lidi středního věku

Diecézní centrum pro seniory vyhlašuje I. ročník literární soutěže pro seniory a lidi středního věku v těchto kategoriích:

- křesťanská poezie
- úvaha (o seniorském věku)
- pohádka (tématicky zaměřená především na prarodiče a vnoučata)

Délka prací není stanovena. Svoje příspěvky zasílejte do **10. 12. 2009** na adresu: Diecézní centrum pro seniory, Velké nám. 32, 500 03 Hradec Králové nebo email: dcsc@diecezechk.cz.

Vždy uvádějte Vaše jméno, věk, celou adresu a zvolenou kategorii. Nejzajímavější příspěvky budou oceněny (knižní ceny věnovalo Karmelitánské nakladatelství) a některé také zveřejněny v občasníku Radost nebo na internetových stránkách diecézního centra <http://seniori.diecezechk.cz> a stránkách pro animátory seniory a seniorské aktivity www.animatori.cz.

Těšíme se na vaše příspěvky.

Plány církevních škol v novém školním roce

Gymnázium ve Skutči, které do nového školního roku vstupuje s novým zřizovatelem, Suverénním řádem maltézských rytířů, čeká nelehký úkol: přesvědčit veřejnost, rodiče i žáky o kvalitě nabízeného studia a obstát v konkurenci několika krajských gymnázií v blízkém okolí Skutče. A jak toho chce dosáhnout? Na otázku odpovídá Ing. Antonín Mikeš, ředitel školy:

„Chceme navázat na řadu dobrých projektů, které ve škole fungovaly v minulých letech, zároveň však hledáme i cesty, jak nabídnout nové, pro žáky atraktivní možnosti vzdělávání. Chceme budovat školu jakožto moderní instituci orientovanou na žáky, s převážně mladým odborně i pedagogicky erudovaným učitelským sborem, školu postavenou na principech partnerství, vzájemného respektu a spolupráce. Škola má do svého vzdělávacího programu integrován i moderně pojatý předmět strategie osobnostního rozvoje včetně základů teorie řízení. Pořádáme pravidelné lyžařské kurzy v nádherném prostředí rakouských Alp, dále pak cykloturistické či vodácké kurzy, chceme rozvíjet partnerské styky zejména s gymnáziem v Udine v Itálii, ale i s podobně orientovanými školami v ostatních zemích Evropy. Žáci školy mají k dispozici školní klub, žáci prvních ročníků osmiletého i čtyřletého studia absolvují seznamovací kurzy. Novinkou v tomto školním roce je možnost pro nově nastupující žáky zapůjčit si ve škole zdarma kvalitní notebooky, se kterými budou moci pracovat během svého studia na škole.

Škola je zapojena do projektu SROP týkající se integrace handicapovaných žáků, ucházíme se o zapojení do dalších dvou projektů z ESF zaměřených na využití výpočetní techniky a rozvoj předmětu Strategie osobnostního rozvoje.

Rozvíjíme i náš ekologický program, a to nejen při výuce a ekologických pobytech žáků, ale také v naší energetické koncepci (vytápění tepelnými čerpadly, projekt na zateplení školy apod.). Pro veřejnost pořádáme nejen tradiční Skutečský majáles a sportovní či jiné soutěže

pro žáky okolních základních škol, ale nabízíme i stravování pro veřejnost, prostory pro vzdělávací i společenské akce včetně možnosti ubytování.“

Velkou změnou prošly také hradecké církevní školy. Jaké jsou jejich aktuální plány? Ptáme se ředitele Biskupského gymnázia Bohuslava Balbína a Základní školy a mateřské školy Jana Pavla II., Mgr. Jiřího Vojáků:

„Rodiče vybírají naši školu pro své děti zejména z důvodu zájmu o bezpečné školní prostředí, vstřícnou atmosféru, výchovu založenou na respektování základních lidských (chcete-li křesťanských) hodnot, možnost rozvoje nejen intelektu, ale také péči o duchovní rozměr člověka. Rozvíjení těchto kvalit školy zůstává i nadále naší prioritou, vedle toho však budeme v tomto školním roce usilovat také o rozvoj technický, protože v otázkách vybavení školy moderní technikou nemůžeme zůstat pozadu za ostatními školami. Už o letních prázdninách se intenzivně pracovalo na zprovoznění kvalitní počítačové sítě na gymnáziu. Tu potřebují pro výuku žáci i učitelé, bude využívána také ke komunikaci s rodiči. Prostřednictvím internetu budou informováni o prospěchu svých dětí, tradiční žákovské knížky už naši gymnazisté letos nedostali. Také vstup do školy bude řešen moderně, pomocí čipových karet si žáci budou otevírat nejen vchod, ale také kopírovat školní materiály apod.

Velké úsilí jsme o prázdninách věnovali přesunu naší mateřské školy, která začala fungovat v krásných nově zrekonstruovaných prostorách v budově základní školy. Věříme, že spojení školky a školy přinese užitek a dobro všem stranám, a budeme dále hledat cesty, jak více propojit jejich život. Také studenti gymnázia by se v budoucnu mohli více zapojit třeba i při mimoškolních aktivitách pro základní školu či školku. Rád bych, aby si jednotlivé stupně škol zachovaly svou osobitost a jasné vymezení, na druhou stranu budu usilovat o budování pocitu sounáležitosti všech žáků našich škol, ať už je jim 5 nebo 18 let.“

připravila Stanislava Kučerová

KMC Sedmíkraska v říjnu

Drakiáda

V neděli 18. října 2009 mezi 15.00 a 17.00 hodinou se koná na louce u panelové cesty pod Novým Hradcem Králové oblíbená podzimní akce. Na místo se dostanete nejlépe od konečné autobusů č. 23, 24, 27 a 28 a trolejbusů č. 1 a 2. Parkování v sídlišti je omezené. Na svahu bude za příznivého větru uspořádána přehlídka draků za letu, na loučce dole budou pro děti za každého počasí připraveny „dračí“ soutěže.

Podzimní bazárek dětského oblečení, obuvi, hraček, knížek a sportovních potřeb

Tradiční akce, která Vám pomůže uklidit ve skříních a/nebo vybavit levně děti na zimu, se koná v prostorách KMC Sedmíkraska. Příjem čistých a zachovalých věcí proběhne v úterý 20. října 2009 od 8.00 do 18.00 hod. Za každou věc si účtujeme manipulační poplatek 1,- Kč (platí se při příjmu). Objemnější věci (kočárky, kola, lyže atp.) nabízejte z prostorových důvodů formou inzerátu (za 5,- Kč). Věci pro dospělé přijímáme v omezeném množství (zájem bývá o těhotenské oblečení). Můžete přinést i věci vhodné do Charity nebo Diakonie, kam vše po bazárku odvezeme. Prodej proběhne ve středu 21. října od 8.00 do 18.00 hod. V pátek 23. října 2009 od 8.00 do 12.00 hod. bude výdej neprodaných věcí a výplata peněz. Z výtěžku odečítáme 10% ve prospěch KMC Sedmíkraska. Prosíme všechny ochotné maminky, aby nám s touto náročnou akcí pomohly.

Informace:

Mgr. Ludmila Valešová, mobil: 775 989 270, telefon: 495 512 901 e-mail: sedmikraskahk@volny.cz, web: www.sedmikraska.wz.cz adresa: Zieglerova 230, Hradec Králové 3

Letem světem mládeže

Představení mládeže vikariátu Litomyšl

Prázdninové aktivity každého společenství mládeže jsou od těch konaných během roku značně odlišné. V tomto čísle měla za úkol představit se mládež vikariátu Litomyšl. Protože své zážitky z letošního cykloputování mají stále v živé paměti, rozhodli se připravit malý cestovní deník z výpravy.

Na jih jako ptáci

I letos náš jáhen Karel Dvořák zorganizoval cyklistický putovní tábor, jehož cílem byla tentokrát Břeclav. V pondělí 17. srpna se skupina čtrnácti dívek a chlapců, jedním slovem dobrodruhů, sešla na litomyšlské farní zahradě. Věkové rozpětí pelotonu bylo sice široké, to nám ale nezabránilo již od počátku vytvořit jednotný tým.

Po předání společných zásob do útrob doprovodného vozidla jsme cestu zahájili společnou mší svatou. Po ní jsme se bez otálení vydali na cestu. Směr byl jasný, stále na jih do kopců Českomoravské vrchoviny.

Sluníčko nás od prvního dne opravdu nešetřilo. Pálilo nejen do polí, lesů a asfaltu cest, ale i do našich obnažených rukou, zad a nohou a zakrátko nám bylo jasné, že by se do zavazadel hodil i nějaký opalovací krém. Tato maličkost nás ale v žádném případě nevyvedla z míry a všichni jsme byli odhodláni k polykání dalších a dalších kilometrů naší



Ilustrační foto; foto: Jiří Knopf

cesty. Konec první etapy byl naplánován na faru v Kunštátě, kde nás již netrpělivě očekával místní pan farář. Po vynikající večeři, o kterou se postarala ta hezčí část naší skupiny, jsme ulehli do svých spacáků. S pocitem příjemné únavy jsme se začali propadat do říše snů, jen veselý smích z dívčí ložnice nás znovu a znovu probouzel, ale nakonec spánek zvítězil. Jsme přece na „putáku“, a tak nebudeme kazit dobrou náladu našim holkám, ono je to po dalších kilometrech snad přejde, ale nepřešlo.

Noc v kostele

Následující den nám již brzkých ranních hodin dávalo slunce opět najevo, že se máme na co těšit, a proto první větší zastávka dnešního dne byla naplánována na koupališti v Tišnově. Po blahodárném svlažení se ti mladší nechali osvěžit točenou zmrzlinou. Ti starší si nechali natočit i něco jiného, ale míra spokojenosti byla u všech stejná. V tu chvíli se den zdál být naprosto idylický, ovšem třístametrové převýšení, které jsme museli zdolat hned za Tišnovem, nám jasně připomnělo, že jsme na pouti. Již po pár kilometrech z nás opět tekly proudy potu a předchozí

svěžest z koupaliště byla ten tam. Naše cesta dále směřovala k zapadlé vesničce jménem Březí, kde byl cíl dnešního

dne. S údivem jsme zjistili, že dnešní noc strávíme v místním kostele. Někteří z nás se „zalekli“ celonoční adorace, ovšem po vysvětlení, že celou místní faru okupuje jakýsi skautský tábor, nám zdejší pan farář dovolil přespát v domě Páně. Pro všechny to bylo něco naprosto neobvyklého. Již jsme se těšili, jak se tímto noclehem budeme chlubit našim kamarádům.

Defekty - osud cyklistů

Následující den vedla naše cesta do Moravského Krumlova. Byl to velice vydařený den. Kromě pár maličkostí v podobě píchnutého kola, zaseknutého řetězu, uvolněného ložiska v přední ose bicyklu a jiných technických lahůdek, se nic zvláštního nestalo. Po příjezdu na zdejší faru nás opět místní duchovní přijali velice vstřícně a poskytli nám své

pohostinství. Večer jsme si krátili například společnými zpěvy s kytarou a klavírem, prohlídkou polorozbořeného zámku a nočním fotbalem uprostřed krumlovského náměstí. Dalšího dne bylo opět jasné, že sluníčko má velký smysl pro humor a opět se na nás smálo svými hřejivými paprsky. Před vyjetím na další etapu bylo ale nutné opravit již podruhé píchnuté kolo a nebylo to zdaleka naposledy. Cestu jsme ukončili v Hustopečích. Z dalších světlých zážitků zmíním večerní svlažení na místním koupališti.

Pálava a její hrad

Páteční, závěrečný den naší cesty jsme směřovali k Pálavě. Návštěvu Dívčího hradu jsme si samozřejmě nemohli nechat ujít, a tak v největším vedru dne jsme se šplhali k torzu starého hradu. Odměnou nám ovšem byl úchvatný pohled do kraje. Naše cesta se tím již pomalu ale jistě blížila ke konci. Vychutnali jsme si poslední kilometry poutě. Po příjezdu do Břeclavi se číslíce našich tachometrů zastavily na hodnotě 256 km. Byli jsme rádi, že jsme to dokázali a od této chvíle se zase těšíme na další dobrodružství.

Martin Sirový

Misie - cesta k rozdávaní Lásky po celém světě

Poselství jeho svatosti Benedikta XVI. ke Světovému dni misií 2009

Při příležitosti této Misijní neděle bych se chtěl obrátit na vás, bratři v biskupské a kněžské službě, a také na všechny bratry a sestry v Kristu. Chtěl bych vás povzbudit: oživte vaše misijní poslání a „jděte ke všem národům“ /Mt 28,19/ v šlépějích svatého Pavla, apoštola národů. „Národy budou kráčet v jeho světle“ /Zj 21, 24/. Účelem misijního poslání Církve je nést světlo Evangelia všem národům - pro jejich putování k Bohu – neboť jenom v Něm je plnost a dovršení. Musíme cítit touhu a nadšení k prozáření všech národů světlem Kristovým, které naplňuje Jeho Církev. Kéž se všichni shromáždí v jednu lidskou rodinu, v náruč láskyplného Otce. V této perspektivě se Jeho učedníci rozešli do celého světa pracovat, namáhat se, trpět, položit život. Moji ctění Předchůdci mnohokrát poukázali na skutečnost, že Církev zde není k rozšíření moci a vlády, ale pro šíření Božího království a spásy pro svět. Nežádáme si nic jiného než moci sloužit lidstvu - zvláště těm, kteří trpí a jsou na okraji společnosti - protože věříme, že „závazek hlásat Evangelium lidem dnešní doby je bezpochyby službou nabízenou nejen křesťanům, ale všem lidem“ /Evangelii nuntiandi, 1/, kteří „ukazují podivuhodné výkony, ale jak se zdá, ztrácí smysl samotné existence“ /Redemptoris missio, 2/.

Všechny národy povolané ke spáse

Lidstvo je povoláné navrátit se k prameni, kterým je Bůh. Jen v Něm najde svoje konečné naplnění skrze obnovení všech věcí v Kristu. Rozptýlení, mnohostrannost, konflikt, nepřátelství bude usmířeno

skrze krev Kristovu a přivedeno k jednotě. Nový začátek byl uskutečněn díky Kristovu vzkříšení a nanebevstoupení. On přitáhne všechno k sobě, obnoví a dá podíl na věčné Boží radosti. Budoucnost nového stvoření již nyní září v našem světě a rozžihá naději nového života – i když zatím zakoušíme rozpory a utrpení. Posláním Církve je „nakazit“ touto nadějí všechny lidi. Proto Kristus povolává, ospravedlňuje, posvěcuje a posílá svoje učedníky hlásat Boží království, aby se všichni lidé stali Božím národem. Neměnným základem života Církve se musí stát univerzální misijní poslání. Hlásat Evangelium musí být pro nás – jako pro apoštola Pavla – nezbytný a prvořadý závazek.

Putující Církev

Univerzální Církev, bez konce a bez hranic, se cítí zodpovědná hlásat Evangelium všemu lidstvu /Evangelii nuntiandi, 53/. Církev musí pokračovat v Kristově službě světu. Její poslání a její služba není vyměřena materiálními potřebami nebo dočasnými potřebami duchovními, ale transcendentní spásou, která se uskuteční v Božím království /Evangelii nuntiandi, 27/. Toto Království, byť je ve své úplnosti eschatologické a není z tohoto světa /J 18,36/, je také v tomto světě a v jeho dějinách silou spravedlnosti, pokoje, pravé svobody a respektu hodnoty každého člověka. (...)

Missio ad gentes

Tedy misijním posláním Církve je povolat všechny lidi ke spáse, kterou uskutečňuje Bůh skrze svého vtěleného Syna. Proto je nezbytné obnovit závazek k hlásání Evangelia, kte-

ré je kvasem svobody, pokroku, bratrství, jednoty a pokoje /Ad gentes, 8/. Chci „znovu potvrdit, že pověření evangelizovat všechny národy představuje základní poslání Církve“ /Evangelii nuntiandi, 14/, úkol a poslání, které je v rozsáhlých a hlubokých proměnách dnešní společnosti ještě více urgentní. Je to záležitost věčné spásy člověka, konce a samotného naplnění lidských a světových dějin. Povzbuzení a inspirování apoštolem národů musíme vědět, že Bůh má početný národ ve všech městech, kterými prošli apoštolové dneška /Sk 18, 10/. „Příslib je pro všechny, kteří jsou vzdáleni a které povolá náš Pán“ /Sk 2, 39/. Celá Církev musí vzít na sebe závazek „missio ad gentes“ do té doby, než se plně neuskuteční Boží dílo spásy: „Nyní ještě nevidíme, že všechno Mu bude podléhat“ /Žd 2,8 /. V tuto Misijní neděli vzpomínám v modlitbě na všechny, kteří svůj život výhradně zasvětili evangelizaci. Zvláštní zmínka patří místním církvím a těm misionářům a misionářkám, kteří vydávají svědectví a rozšiřují Boží království v situacích, kdy jsou pronásledováni, utiskováni, společensky diskriminováni, vydáni do vězení, poslání na mučení nebo na smrt. Není málo těch, kteří jsou nyní posíláni na smrt pro jeho „Jméno“. (...) Podíl na Kristově poslání s sebou nese, že hlasatelé Evangelia mají stejný úděl jako jejich Mistr: „Vzpomeňte si na slovo, které jsem vám řekl: Sluha není nad svého pána. Jestliže pronásledovali mne, i vás budou pronásledovat“ /J 15, 20/. Církev se ubírá stejnou cestou a podstupuje stejný úděl jako Kristus, protože nejedná na základě lid-

ského rozumu a nepočítá s užitím moci, ale následuje cestu Kříže a v synovské poslušnosti Otci se stává svědkem a společníkem na cestě lidstva. (...) Chtěl bych poděkovat Papežským misijním dílům a podpořit je v této nepostradatelné práci, která zajišťuje animaci, misionářskou formaci a ekonomickou pomoc mladým církvím. Skrze tyto Papežské instituce se úžasným způsobem realizuje společenství v Církvi – uskutečňuje se výměna darů, vzájemná pomoc, společný misionářský projekt. Misijní podniky byly vždy znamením, že naše církve žijí /Redemptoris missio, 2/. Ovšem je nezbytné připomenout, že evangelizace je dílem Ducha svatého a že ještě před činností je svědectví a vyzařování Kristova světla /Redemptoris missio, 26/ v místní církvi, která vysílá své misionáře a misionářky. Proto prosím všechny katolíky, aby vyzývali Ducha svatého – aby v Církvi rostlo nadšení pro misie, pro šíření Božího království, pro podporu misionářů a misionářek a křesťanských komunit, které se zde přímo angažují anebo jsou v nepřátelských oblastech a pronásledováni. Zároveň bych vás všechny chtěl vyzvat, abyste podpořili společenství Církve prostřednictvím finanční pomoci a to zvláště nyní, kdy lidstvo zakouší ekonomickou krizi. Kéž by mladé místní církve mohly působit a rozdávat světlo skrze hlásání Evangelia lásky. Ať nás v naší misionářské činnosti vede Panna Maria, hvězda Nové Evangelizace, která dala světu Krista – Světlo národů – aby přinesl spásu až na konec země /Sk 13, 47/.

Žehnám vám všem.

Benedikt XVI.

Vatikán 29. června 2009

(redakčně kráceno)

Když je starost s kým sdílet...

Středisko rané péče Sluníčko Oblastní charity Hradec Králové má cílovou skupinu dětí s mentálním, tělesným a kombinovaným postižením od narození do 7 let dítěte. Jako terénní služba pracuje po celém Královéhradeckém kraji. Jeho tři pracovnice, včetně vedoucí Martiny Malíkové, jezdí přímo do rodin. Nejčastějším onemocněním dětí je dětská mozková obrna, hodně dětí je postižených autismem, dále Downovým syndromem, epileptickým syndromem ad. Sluníčko rodiny neoslovuje. Pomoc ale poskytne všem, kteří o ni požádají.

Na miskách vah

Narození dítěte, zázrak. Materská láska, zářivý cit. Není slabší, narodí-li se miminko s postižením? Podle zkušeností pracovnic střediska Sluníčko s maminkami postižených dětí tomu bývá spíše naopak. „Tím, že nás rodiče zkontaktovali, už udělali krok k tomu, že chtějí s dítětem sami pracovat, rozvíjet ho,“ říká Martina Malíková. „Proto vlastně nemáme jinou zkušenost. Fixace na postižené dítě je v mnoha případech až přepjatá. Když rodičům navrhneme, aby třeba jen přes den dítě umístili do stacionáře, nechť o tom ani slyší. Péče o postižené dítě je tak náročná, že si neumějí představit, že by se o ně tak dobře jako oni postaral někdo jiný.“ Osobní život, kariéra, volný čas, přátelé – to všechno jde na jednu misku vah. Na druhé stojí péče o dítě. A maminky se rozhodly.

Autismus

Dítě postižené autismem žije ve svém světě. Nevnímá sociální kontakty, nevytváří si sociální vazby, protože pro něj nejsou důležité. Srovnat se s tímto onemocněním dítěte bývá pro maminky přes všechnu jejich lásku k němu obtížné. Chybí totiž zpětná vazba, dítě svůj vztah k matce neprojeví. „Je to psychicky velmi náročné. Některé maminky s tím za 4 roky, co k nim jezdím, nejsou smířené, neustále se vrací k tomu, proč se to stalo, jak to bude dál,“ říká Martina Malíková. „Jako všechna onemocnění má i autismus lehčí a těžší formy,“ upřesňuje dále. „U nás ale jsou děti s těžkou formou autismu. Mají své specifické rituály, např. donekonečna splachují záchod. Některé děti se nenaučí ani komunikovat verbální řečí, takže navazujeme kontakt pomocí obrázků, piktogramů.“

Sluníčko v rodině

Nespornou předností péče Sluníčka o rodinu je kromě speciální pedagogické práce celý komplex poradenství. Pomůže rodině vyhledat vhodné předškolní zařízení, doporučí kompenzační pomůcky, předá kontakty na firmy, které pomůcky vyrábějí, na jiné odborníky, logopedy, psychology, pořádá odborné přednášky. Řeší i sociálně právní otázky, vyřídí rodinám různé sociální dávky.

Služba je poskytována bezplatně a v domácím prostředí. I v tom je ojedinělá a Martina Malíková to potvrzuje: „Protože se u nás rodiče setkávají s jiným přístupem, mívají zpočátku pocit, že my je zachráníme, že bude všechno jinak, všechno se zlepší.“ Vyléčit dítě bohužel pracovnice nedokáží, ale rozvíjet je ano, stejně tak jako podepřít rodinu svým zájmem a pomocí. „Vypracováváme individuální plán, ve kterém se zaměříme na to samotné postižení, které má dítě, rozvíjíme jemnou motoriku, hrubou motoriku, řeč, sociální chování. Zaměřujeme se na to výběrem pomůcek, hraček, dle kterých dítě stimulujeme, učíme maminku, jakým způsobem s dítětem pracovat, jaké činnosti vybrat pro rozvoj dítěte.“ Maminky často až v tuto chvíli zjistí, že spousta aktivit, které s dítětem spontánně dělaly, jsou dobré, i když jim o tom dosud nikdo neřekl. I to je velké povzbuzení.



pokračování na str. 14

Dvojčátka

Středisko rané péče Sluníčko bylo přizváno do rodiny, která pečuje o svá dvojčátka, Kačenku a Petrušku. Obě holčičky se narodily v 26. týdnu těhotenství, kdy je po automobilové nehodě pro závažný stav maminky museli lékaři porodit císařským řezem. Zdravotní stav holčiček byl již od narození velice vážný, lékaři bojovali o jejich život. První měsíc byl pro přežití rozhodující. Maminka byla po celou dobu s nimi, podporována celou rodinou. Nejsilnější oporou jí byl manžel, bez kterého by těžké chvíle nejistého boje těžko dokázala zvládnout. Po 4 měsících si rodiče mohli odvést domů alespoň Kačenku.

Péče o Kačenku však byla zpočátku hodně náročná. V důsledku těžkého a komplikovaného porodu a poporodních komplikací se u ní rozvinul hydrocephalus a dětská mozková obrna. Maminka se o ni musela naučit pečovat, rehabilitovat a správně ji stimulovat. Kačenčin zdravotní stav, i když stabilizovaný, byl i nadále velmi vážný a jakákoliv malá infekce či komplikace pro ni znamenala ohrožení života. Celou situaci navíc ztěžoval neustálý strach o Petrušku, která byla stále hospitalizována s těžkými gastro-intestinálními komplikacemi. Maminka s ní nemohla zůstat v nemocnici. Za Petruškou však oba rodiče pravidelně dojížděli.

Během první návštěvy pracovnice rané péče vypadala maminka ztrhaně, unaveně a vyčerpaně. Doma měla pouze Kačenku, které v té době bylo 11 měsíců. Kačenka reagovala hlavně na maminku, hlavičku neudržela, nemluvila, kontakt navazovala po delší zrakové či sluchové stimulaci, znát byla i značná unavitelnost. Během této návštěvy byly stanoveny základní problémové okruhy, na jejichž základě byl vypracován krátkodobý i dlouhodobý plán pro práci s Kačenkou a jejími rodiči. Plány zahrnovaly oblasti rozvoje jemné motoriky, hrubé motoriky, řeči, vnímání

pokračování na str. 14

Dvojčátka

a myšlení a vzájemné spolupráce mezi rodiči a poradci rané péče.

Velká změna nastala po několika měsících, kdy byla z nemocnice konečně propuštěna ke svým rodičům a sestře Petruška. Její stav vyžadoval přísné dietní stravování a trpělivý přístup při krmení. Jinak byla Petruška psychomotoricky mnohem dále než její sestra Kačenka, což umožnilo vypracovat plány na rozvoj holčiček tak, aby se Petruška co nejlépe rozvíjela ve všech oblastech a zároveň se stala velkou motivací pro svou sestru Kačenku.

V průběhu péče poskytovaly pracovnice Sluníčka mamince metodické rady, jak s holčičkami pracovat, jaké pomůcky využívat, předávaly jí kontakty na jednotlivé odborníky, rodiče byli pravidelně informováni o změnách v sociálně právní oblasti.

Po roce péče střediska Sluníčko je situace taková, že maminka obou holčiček je schopná hledět do budoucnosti bez větších obav a nejistot z toho, jak na tom budou její děti a jak ona bude péči o ně zvládat. Kačenka udělala za ten rok obrovský kus práce, a to ve všech oblastech rozvoje. Převaluje se a otáčí, leze, sedí, sama pije z hrníčku, hraje si s oblíbenými hračkami, které nazývá svými jmény, stejně jako umí nejdůležitější první slova v životě dítěte, „máma“ a „táta“. Její sestra Petruška kromě dietního stravování nemá žádná omezení a je více než zřejmé, že její čípernost a upovídanost je velkou motivací nejen pro její sestru, ale i pro rodiče, kteří se při každé návštěvě poradců chlubí tím, co všechno nového se jejich děti zase naučily.

Martina Malíková

Středisko rané péče Sluníčko Hradec Králové (www.charitahk.cz)

Dárcovská SMS

Projekty Oblastní charity Hradec Králové můžete podpořit i dárcovskou SMS ve tvaru:

**DMS CHARITAHK
na tel. číslo 87777.**

Cena jedné SMS je 30 Kč, Oblastní charita HK obdrží 27 Kč. Tuto službu zajišťuje Fórum dárců. Získané finanční prostředky budou použity na podporu projektů Oblastní charity HK. Více na www.charitahk.cz.

Děkujeme !!!

Více na www.darcovskasms.cz.

pokračování ze str. 13

Když je starost s kým sdílet...

Terapie

Sluníčko pořádá 1x týdně hipoterapii v Rybné nad Studnicí, kam se rodiny z celého Královéhradeckého kraje sjíždějí (na obr. vpravo). „Díky Nadaci Via a společnosti T-Mobile rodičům proplácíme jak samotnou terapii, tak i jejich náklady na dopravu do Rybné,“ může se pochlubit paní Martina. Canisterapii Sluníčko zajišťuje na 4 místech, v Trutnově, ve Valu u Dobrušky, ve Vamberku a v HK (na obr. vlevo). „Když má dítě s dětskou mozkovou obrnou (DMO) roztáhnout ruce, je to velký úkol. Když má pohladit pejska, je to jiná motivace, než kdybychom spolu jen cvičili.“ DMO se nedá vyléčit, nevy-



mizí, ale dá se pravidelným cvičením zmírnit. Záleží na stupni onemocnění. „Některé děti mají všechny končetiny postižené, některé děti se naučí chodit, i třeba pší, jenom ta chůze je s tou jednou vytočenou nožičkou. Každopádně platí - čím dřív se začne cvičit, tím je větší pravděpodobnost, že se u dítěte nerozvine patologický vzor, který potom odstranit nelze.“

Sdělená starost, poloviční starost

Terapie, které Sluníčko nabízí, mají i vedlejší efekt. Rodiny se mohou setkat, sdílet si zážitky, starosti, trable. „Momentálně nemáme prostor pro společné akce rodičů, ale přesto se snažíme, aby se rodiče společně setkávali. Mohou se navzájem vypovídat, předat si zkušenosti. Další formou setkávání jsou přednášky, které pořádáme,“ sděluje paní vedoucí. „Chtěli bychom uspořádat také psychorehabilitační pobyt, aby všechny rodiny měly možnost se lépe poznat a společně vyvíjet aktivity. S dětmi je potřeba pracovat individuálně, protože máme vesměs menší děti s těžším postižením, ale pro rodiče je tento kontakt velkým přínosem.“

A co přináší péče o děti s nevyléčitelnou nemocí a jejich rodiny pracovním Sluníčka? „Když přijdete do rodiny, maminka je na vás natěšená, všechny informace, které jí předáte, vstřebá, uplatňuje, zařídí se podle nich, je to radost a naše práce má smysl. A i když krůčky u dětí jsou maličké, je to vždycky veliký pokrok.“ Ví, že si Martina Malíková a její kolegyně už zaměřením svých studií na škole tuto práci zvolily, přesto si zaslouží veliký obdiv.

Vladka Dobešová

Z TISKOVÉHO SERVISU CHARITY ČR

Silné zemětřesení na západní Jávě

Západ indonéského ostrova Jáva zasáhlo 2. 9. ničivé zemětřesení o síle 7 st. RichtEROVY stupnice. Silně postiženy jsou především provincie Tasikmalaya a Garut. Je hlášeno 59 obětí na životech a 25 tisíc lidí bez střechy nad hlavou. Stále je pohřešováno 40 osob. Podle posledních zpráv bylo zničeno přes 20 tisíc domů a budov, z nichž je 340 škol.

Charita ČR v Indonésii dlouhodobě pracuje, podílela se i na rekonstrukci po silném zemětřesení a následně vlně tsunami v roce 2004. Partnerská indonéská Charita KARINA již na místo vyslala své zaměstnance, kteří v současnosti na místě distribuují jídlo, oblečení a hygienické potřeby.

Lidé mohou posílat své dary na dárcovské konto Charity ČR číslo 88444422/0800 u České spořitelny. V blízké době chystáme otevření zvláštního sbírkového konta a spuštění dárcovské SMS na pomoc obětem zemětřesení na západní Jávě - Indonésie. Více na www.charita.cz.

Převzato z www.charita.cz, red. upraveno

AKTUALITY

Světový den Hospicové a paliativní péče

ČERVENÝ KOSTELEČ: V pátek 9. října v 17 hod. ve výstavní síni v Červeném Kostelci na náměstí vyvrcholí soutěž „Šikovné ruce pro hospic 2009“ vernisáží prodejní výstavy, která bude uspořádána ze zaslaných výrobků při příležitosti Světového dne hospicové a paliativní péče. Výstava potrvá až do 23. 10. 2009.

Po vernisáži v 19 hod. podtrhne slavnostní atmosféru koncert pěveckého Sborečku Jiráskova gymnázia z Náchoda, kterého se následně mohou zájemci účastnit v Divadle J. K. Tyla. Moderovat program a předávat ceny výrobcům nejzajímavějších a nejoriginálnějších výrobků bude známý imitátor Petr Martiniák.

Na sobotu 10. října připravujeme Konferenci paliativní a hospicové péče předních odborníků tohoto oboru pro zdravotnický personál hospiců a další zájemce, účast přislíbil MUDr. Vendra, MUDr. Kalvach, prof. Filip a další. (Eva Wagenknechtová, www.hospic.cz)

Kutnohorské farnosti pomáhaly při povodních

KUTNÁ HORA: Od poloviny července do konce prvního srpnového týdne probíhala v kutnohorských farnostech - Kutná Hora, Křesetice, Grunta a Třebonín - sbírka na povodněmi postižené oblasti. Velmi nás potěšila štedrost farníků: vybralo se 35 000 Kč! Ještě jednou děkujeme všem, kteří přispěli. (Pavla Licková, www.charita.kh.cz)

Nadace ČEZ Oblastní charitě Hradec Králové

HRADEC KRÁLOVÉ: Oblastní charita Hradec Králové může nyní využívat nový služební vůz pořízený díky příspěvku Nadace ČEZ. Nový vůz přispěje ke zlepšení dostupnosti a zkvalitnění služeb, které Oblastní charita HK poskytuje. Automobil Škoda Fabia v červené barvě bude sloužit potřebám Intervenčního centra Oblastní charity HK. Zbylá část z celkové výše příspěvku 398 000 Kč bude využita na další výdaje spojené s provozem Intervenčního centra pro oběti domácího násilí a Poradny pro lidi v tísni.

Nadace ČEZ dále částkou 120 000 Kč podpořila aktivity sociální rehabilitace, která probíhá v Domě Matky Terezy – středisku sociálních služeb pro lidi bez domova v Hradci Králové. Nadaci ČEZ tímto děkujeme. (Alois Neruda, www.charitahk.cz)



Nový automobil požehnal v rámci setkání všech pracovníků Oblastní charity HK pan děkan Hladký. Foto: Petr Macl.

Cesta do pravěku

POLÍČKA: Letní období plné sluníčka a dovolených vybízí k volnějšímu tempu. Proto i pracovníci a klienti AC dílen a Denního stacionáře Oblastní charity Polička maličko zvolnili a každodenní práci v terapeutických dílnách okořenili výletem.

Ve čtvrtek 23. 6. vyrazili na dobrodružnou cestu do pravěkých druhohor, do Dinopraku ve Vyškově (na snímku). Meteorologové na tento den sice vyhlásili výstrahu před horkem, ovšem stíny pralesního porostu, řev krvelačných dinosaurů nebo zhlédnutí příběhu o narození a hledání rodiny dinosauřího mláděte v tamějším 3D kině, bylo odměnou za veškeré útrapy spojené s cestou v rozpáleném autobusu. Zážitků si mohl každý odnést plný ranec. Tak až napadne sníh a přijde zima, bude mít každý pořádnou zásobu vzpomínek na letní dobrodružství. (Alžběta Havlová, vedoucí AC dílny, www.policka.charita.cz)



DEN CHARITY 2009

**v královéhradecké diecézi
v měsíci říjnu**

Den Charity je celostátní akce Charity ČR u příležitosti svátku sv. Vincence z Pauly (27. 9.), který je patronem charitních zařízení. V době tohoto svátku Charity prezentují své služby široké veřejnosti.

Jilemnice:

Čertoviny - loutkové divadlo pro děti
5. 10. od 16h v centru Oblastní charity Jilemnice (Roztocká ul. 500)

Litomyšl:

Výstava fotografií „Můj svět“ 2008 - o životě uvnitř i vně Charity v ČR
1. 9. - 9. 10. Lidový dům (Bělidla 392)

Výstava o historii Lidového domu
12. 9. - 9. 10. Lidový dům (Bělidla 392)

Týden aktivizace v Respitní péči Jindra pro seniory - beseda, divadlo, pěvecké vystoupení, canisterapie ad.
5. - 9. 10. RP Jindra (Dukelská 750)

Den otevřených dveří v Respitní péči Jindra k 5. výročí založení

8. 10. od 10 do 17h Dukelská ul. 750
Více informací na www.charita.cz a www.hk.caritas.cz.

**Oblastní charita Hradec Králové
u příležitosti****Mezinárodního
dne boje proti chudobě
PŘIPRAVUJE**

14. 10. od 16 do 18 hod. - Program otevřený veřejnosti v Domově pro matky s dětmi v Hradci Králové (ul. Velká 7):

- vernisáž výtvarných děl z klubu Mariánek pro děti a mládež
- krátké povídky na téma Mezinárodního dne boje proti chudobě
- hudební vystoupení dětí
- ochutnávky kulinářských výrobků dětí a maminek

16. 10. ve 14 hod. - Mše svatá otevřená veřejnosti v Domě Matky Terezy v Hradci Králové (U Mostku 472/5) a poté návštěvníky čekají:

- ukázky tkaní, výroby mýdel, svíček, které se v Domě Matky Terezy vyrábějí v rámci služby sociální rehabilitace
- od 16 hod. hudební vystoupení

• • • Vzdělávání • • •

Semináře pro zdravotní sestry

Termíny pro podzim 2009:

- 1. 10. Základy rehab. ošetrovatelství
- 6. 10. Poruchy chování ve stáří a sexualita seniorů
- 20. 10. Péče o nemocné s roztroušenou sklerózou
- 29. 10. Péče o klienty s Parkinsonovou chorobou
- 10. 11. Péče o klienty s Diabetes mellitus
- 19. 11. Demence, Komunikace a asertivita v práci sestry
- 26. 11. Nové postupy v přednemocniční první pomoci

Semináře pořádá Oblastní charita Červený Kostelec ve spolupráci s Curatio v edukačním centru Háčko.

Info a přihlášky: Mgr. Frýbová, Háčko Červený Kostelec, tel. 491 420 121/34, frybova@hospic.cz, www.ochck.cz.

Hospic Anežky České

můžete podpořit i posláním SMS ve tvaru:

DMS (mezera) HOSPICK na číslo 87777.

Přispějete tak částkou 27 Kč, cena DMS je 30 Kč.

Na provoz Anežky České můžete přispívat i pravidelně každý měsíc po dobu 1 roku SMS ve tvaru:

DMS (mezera) ROK (mezera) HOSPICK na číslo 87 777.

a každý měsíc Vám bude automaticky odečtena částka 30 Kč. Za rok tak Hospic Anežky České od Vás obdrží 324 Kč.

Finanční prostředky budou použity na zlepšení péče o těžce nemocné a umírající. Děkujeme!

Více na www.darcovskasms.cz.

Diecézní charita Hradec Králové

PŘIJME

pracovníka na pozici

správce sítě

Požadujeme: Správce sítě schopného spravovat uživatelské stanice se systémem Microsoft Windows XP, se znalostí práce s Microsoft Office, nejlépe se zkušeností s psaním aplikací v MS Access. Základní znalost správy sítí a SQL databází.

Nabízíme: Práci v mladém a vstřícném kolektivu. Nástup od 1. 11. 2009.

Strukturovaný životopis posílejte do 19. 11. 2009 na adresu:

Diecézní charita Hradec Králové
Velké nám. 37, 500 01 Hradec Králové
Obálku označte nápisem „správce sítě“.
Kontakt: tel. 495 063 134 – ing. Klamta.

NENECHTE SI UJÍT...

Domov sv. Josefa Žireč pořádá benefiční večer pod názvem

CESTY NADĚJE

20. října od 19 hod. v chrámu sv. Mikuláše v Jaroměři

CESTY NADĚJE je čtrnáct zastavení na cestách naděje pro připomenutí, že víra i láska může hory přenášet. S využitím myšlenek moudrých tohoto světa recituje **ALFRÉD STREJČEK**, hudebně doprovodí **ŠTĚPÁN RAK**. Cesty naděje se nebudou dotýkat nemoci, ale pokusí se posílit vědomí, že nikdy není vše ztraceno, a že stále zůstává naděje. A o naději, víru a lásku jde lékařům, pacientům i nám všem.

Hudebně literární lepoporelo je mozaikou myšlenek: sv. Pavla. Sv. Františka z Assisi, sv. Františka Saleského, Ch. Rosenkreutse, R. Kiplinga, A. Schweitzera, Ch. Džibrána, A. Saint – Exupéryho, J. Vrchlického, J. Foglara, Osha, J. Urbanové, J. Veselého, Sakja-Pandita a v neposlední řadě i myšlenek z Bible.

Výtěžek akce věnuje Domov sv. Josefa – jediné nestátní zdravotnické a sociální zařízení pro lidi nemocné roztroušenou sklerózou na provoz a rozvoj rehabilitace v tomto zařízení.

Info a předprodej: Infocentrum Jaroměř, tel. 491 847220/ Infocentrum Dvůr Králové n.L., tel. 499 321742/J. Holcová, Domov sv. Josefa, tel. 499 628537.

Vstupné 130 Kč, zlevněné vstupné (mládež, důchodci, ZTP) 80 Kč.

DÁRCOVSKÁ SMS

Domov sv. Josefa v Žirči

můžete podpořit i pravidelným příspěvkem každý měsíc po dobu 1 roku. Stačí odeslat SMS ve tvaru:

DMS(mezera)ROK(mezera)DOMOVJOSEF na č. 87 777

a každý měsíc Vám bude automaticky odečtena částka 30 Kč. Za rok tak Domov sv. Josefa od Vás obdrží 324 Kč.

Domov sv. Josefa lze podpořit jednorázově posláním SMS ve tvaru:

DMS(mezera)DOMOVJOSEF na číslo 87777

Přispějete tak částkou 27 Kč, cena DMS je 30 Kč.

Podpoříte kvalitní péči o nemocné roztroušenou sklerózou v Domově sv. Josefa v Žirči. Děkujeme!

Více na www.darcovskasms.cz.

Oblastní charita Hradec Králové

vyhlašuje u příležitosti 10. výročí Tříkrálové sbírky akci

FOTOSOUTĚŽ TŘÍKRÁLOVÁ



pod záštitou Otce biskupa Dominika Duky

Cílem soutěže je zviditelnit smysluplnost sbírky, která se stala již tradicí a je výbornou příležitostí solidarity s lidmi v krizových a nouzových situacích.

Soutěžní kategorie:

A/ Koledování – zde jsou přijímány fotografie přímo z koledování králů v rámci Tříkrálové sbírky Charity ČR.

B/ Využití sbírky – zde jsou přijímány fotografie dokumentující konkrétní projekty, v rámci kterých byly prostředky Tříkrálové sbírky využity.

Soutěž vyhodnotí odborná porota za účasti světoznámé české fotografky Markéty Luskačové, porota navrhne pořadateli udělit 3 ceny a 3 čestná uznání v každé kategorii a Cenu Otce biskupa Dominika Duky. Z oceněných fotografií a dalších vybraných snímků bude utvořena výstavní kolekce, kterou můžete zhlédnout ve výstavní síni Biskupství králové-hradeckého na Velkém nám. 35 v Hradci Králové v prosinci 2009. Ceny budou předány na vernisáži.

Přihlášku, podmínky soutěže a bližší informace o soutěži najdete na www.charitahk.cz. Uzávěrka soutěže: 31. října 2009.

Adresa pro příjem fotografií: Oblastní charita Hradec Králové, Komenského 266, 500 03 Hradec Králové.

Kontakt: tel.: 495 516 098, och@hk.caritas.cz – pí Renáta Špačková.

Vrchní Orlice nedožívá, ale ožívá

Již pátým rokem se na začátku prázdnin sešli ve zpustošeném kostele sv. Jana Nepomuckého na Vrchní Orlici amatérští výtvarníci se zájemci o umění a kulturu na výstavě „Mezi horama“. Projekt výstav, které zde probíhají od roku 2005, má za cíl upozornit na neutěšený stav kostela a ze svého výtěžku podpořit záchranu této zajímavé sakrální stavby. Návštěvníci mohli shlédnout, případně si zakoupit fotografie, grafiku, kresbu, keramické výrobky, klasické vitráže, intarzie apod. Program vždy ve večerních hodinách obohatila hudební vystoupení. K vidění a slyšení zde byl multiinstrumentalista Maok ze Slovenska, písničkáři Jitka Fözö, Lukáš Wimmer či Oldřich Janota. Počet lidí, kteří si najdou cestu do překrásného, ale zároveň zapadlého kraje Orlických hor se každoročně zvyšuje. Doufejme, že i v budoucnu tomu tak bude a kostelu sv. Jana Nepomuckého svítne naděje na lepší časy. Stavba se nachází v místě bývalé obce Vrchní Orlice (dnes místní část obce Bartošovice v Orlických horách), vysídlené a téměř celé zbořené po odsunu německého obyvatelstva v poválečných letech. Byla postavena v rozmezí let 1708 - 1712 Karlem Rheinem z nedaleké Rokytнице v Orlických horách. Rozšíření se kostel dočkal v roce 1770 a zároveň k němu byla přistavěna věž. Zařízení pocházelo vesměs z 18. a 19. století. Původně Vrchní Orlice spadala pod farnost Rokytnice, později byla přičleněna k farnosti Neratov. V 70. a 80. letech 20. století byl interiér kostela stejně jako přilehlý hřbitov postupně vykrádán a pustošen. Kromě výstavy „Mezi horama“ si mohou návštěvníci prohlédnout interiér kostela na květnový svátek sv. Jana Nepomuckého, kdy je zde sloužena mše svatá.

Petr Zámečník
Bartošovice v Orlických horách



Hospicová péče v domácím prostředí?

Umíme si jí představit?

Většina lidí, se kterými se setkávám, nechce o nemoci a nemocných vůbec mluvit. Natož pak o umírání! Dost často se tváří tak, že se jich to vlastně netýká. Neznám však ve svém okolí rodinu, které by se onkologické onemocnění úplně vyhnulo. Jak vlastně vypadá umírání doma...? Rodiny, které se na nás obracejí s prosbou o pomoc a které se rozhodnou, že se budou starat doma o svého těžce nemocného, mají jedno společné, je mezi nimi opravdová a nefalšovaná láska.

Mají už za sebou mnoho probdělých nocí, kdy prožívali se svým drahým léčení, operace, ozařování... Mají za sebou výhry i prohry, spojené s těžkou nemocí. Často si sáhli na dno svých sil. Jsou také unavení a vyčerpaní těžkým bojem. Nejvíce vyčerpaný je však sám nemocný. Rodina si ale neumí představit, jak by péči doma zvládli, a proto se obrací právě na nás, na domácí hospicový tým.

Každá rodina má svůj vnitřní rytmus a každá je trochu jiná. Je nutné se tomuto rytmu podřídit a s jejími zvyklostmi se sžít. Nejdůležitější je „padnout si do oka“ s pacientem. Další a důležitou věcí je táhnout s rodinou a s přáteli za jeden provaz. Musíme si uvědomit, že jsme tým, který pracuje dohromady pro nemocného, pro kvalitu jeho života. Paliativní péče umí zvládnout fyzickou bolest. Na trhu je k dispozici velký výběr různých forem léků na tlumení bolesti. Nejedná se pouze o injekční preparáty, ale o preparáty náplastové, které jsou stejně účinné. Nemocný též potřebuje polohovací lůžko, matraci proti proleženinám, někdy kyslíkový přístroj a jiné pomůcky, kterých je na trhu celá řada. Jedná se o kompletní nemocniční vybavení, které může mít nemocný doma.

Pokud se nám podaří zvládnout problémy fyzické, velice rychle se do popředí dostávají problémy psychické. Nemocný, ale i jeho rodina se ptají po smyslu bolesti a utrpení. Často cítí jakousi hořkost nad nemocí, která je omezila, až zastavila. A navíc, znemožnila jim jejich aktivity, jejich další životní plány. Nikdo z nás ale dopředu neví, kdy svou pouť na tomto světě zakončí. Důležité je, pomoci vyrovnat se s těmito skutečnostmi a naplnit plnohodnotné zbývající dobu, o které dopředu nevíme, jak dlouhá bude.

Já tento tajemný čas vnímám jako veliký dar. Nemocný mě opatrně pouští do své duše, probírá se společně se mnou svými životními úseky. Trápí ho provinění a křivdy, kterých se dopustil, tak jako se jich dopouštíme i my, ale ještě si je příliš neuvědomujeme. Má velký zájem napravit chyby, urovnat spory. Vzpomíná na radosti i na starosti. Bilancuje. Dělá si prostě pořádek v duši. Při tom vnitřním úklidu, má čas poznávat velice a citlivě věci, na které dříve neměl čas. Většinou se vrací do přírody, sleduje roční období, západ a východ slunce, měsíc na obloze, mraky. Poslouchá hudbu, kterou má rád a listuje zažloutlými fotografiemi. Je také více se svou rodinou a přáteli. Jednoduše dělá věci, na které dříve tolik nemyslel. Jak mu ubývají fyzické síly a je-li v duši „uklizená a urovnána“, vidíme, jak nemocný více spí. Vzdaluje se nám tak do svého vnitřního světa a již nemá potřebu komunikace. Ale velice citlivě vnímá přítomnost své rodiny a všech, kteří jsou s ním a dávají mu najevo svou lásku. Často se tak děje stiskem ruky nebo nepatrným zvednutím očí. A my poznáváme, jak je důležité pro něj i pro nás, být s ním, neopouštět ho.

Všichni na světě se rodíme a všichni tady někdy umíráme. Řád nikdo z nás nemůže změnit. Děkuji všem nemocným, kteří mi dovolili doprovázení, tak složitým obdobím jejich života.

Jana Sieberová

Jana Sieberová o hospicové péči

Co Vás přivedlo k zájmu o hospicovou péči?

Povoláním jsem zdravotní sestra. V roce 1984 jsem nastoupila do nemocnice na interní oddělení, kde bylo sedmdesát lůžek a péče o staré a onkologické pacienty velice špatná. V té době mi bylo devatenáct let a ve mně začala růst touha pečovat o umírající pacienty jinak - jiným způsobem, v jiných podmínkách, s jinými lidmi. Mám však rodinu, která byla u mne vždy na prvním místě a jsem především matka dvou dětí, nejen zdravotní sestra. Proto budování hospice v Hořicích muselo počkat na dobu, kdy děti dorostou. Bylo to ale velmi důležité období, které nás všechny navždy změnilo. Musela jsem totiž dozrát nejdříve profesionálně, ale především lidsky. Velmi mě ovlivnil osud mého syna, který ve svých 14 letech po těžkém úrazu páteře úplně ochrnl. Lékaři nedávali žádnou naději na jeho uzdravení. Já jsem se však naděje nevzdávala a věřila v jeho alespoň částečné vyléčení. Jeden rok trvala intenzivní denní několika-hodinová rehabilitace. Učila jsem ho podruhé chodit, jíst, psát... Nelze na nic z toho zapomenout. Po roce léčení odešel sám do školy. Tekly mi tenkrát slzy po tváři a cítila jsem hlubokou vděčnost za jeho uzdravení.

Kdy jste si svoje přání začala plnit?

V první polovině devadesátých let jsem poznávala hospice z knížek a filmů, začala jsem jezdit na přednášky lékařky Marie Svatošové, která v roce 1995 založila v Červeném Kostelci první hospic v České republice. Před třemi lety, když už jsem si myslela, že zhruba všechno teoreticky znám, jsem odjela pracovat jako dobrovolná sestra do hospice v Kostelci, kde jsem měla možnost poznat celou sociologii, celou tu práci i skupinu lidí - sestřičky, lékařky, ošetřovatelky - která zde pracovala. To byl můj skutečný začátek. Viděla jsem, že hospice opravdu fungují, ale že je těchto zařízení v naší republice pořád málo. Tak jsem se rozhodla s partou nadšenců, kteří se kolem mně vytvořili, hospic před třemi roky začít budovat. Pomocí evropských fondů jsem se snažila získat určitou finanční částku, která by sloužila k úpravě

budovy denního stacionáře v Hořicích pro onkologické pacienty, chtěla jsem též začít provozovat domácí hospicovou službu.

Dáří se Vám to?

V té době jsem narazila na to, že domácí hospicová péče není hrazena zdravotní pojišťovnou. Spoléhali jsme na evropské fondy a na to, že nám jejich peníze v začátcích pomohou buď zajistit nákup zdravotnických pomůcek nebo opravu budovy, ale úřady nám tenkrát odpověděly zamítavě. Všichni ti, kteří do toho se mnou tehdy, zhruba před třemi lety šli, mě opustili a já zůstala sama.

Pracovala jsem dál na oddělení ARO, ale v listopadu 2008, kdy jsem se už nevydržela dívat na skutečný stav umírajících v našich nemocnicích, jsem se rozhodla, že dám výpověď v zaměstnání. Můj manžel je chirurgem a do té doby v podstatě neprojevoval o typ domácí hospicové péče žádný zájem. Když ale viděl, jak jsem pro věc nadšená a jak se aktivně snažím psát o hospicích, vzdělávat okolí přednáškami a jezdit po odborných seminářích, začal mě podporovat. Rozhodli jsme se, že postavíme stanovy občanského sdružení, které by si dalo za cíl rozvoj domácí hospicové služby v Hořicích a okolí.

Řekněte mi, kdo Vaši vizi podporuje a kdo Vám pomáhá?

Prvním člověkem, který si mě vzal pod ochranu a začal mi konkrétními radami pomáhat, byla MUDr. Marie Svatošová. Začaly jsme spolu hledat veškeré možnosti jak vybudovat tuto službu v Hořicích, ovšem stavba takového objektu za miliony korun je v devítitisícovém městě nereálná. Z dostupné literatury a podkladů evropských států jsme se rozhodly pro model, který funguje v Nizozemí, totiž vybudování tří lůžek rodinného typu. Není to tedy zbudování klasického hospice, ale jeho alternativa, která je ekonomicky výhodná pro stát, ale nejvýhodnější je samozřejmě pro nemocného, který je doma, ve známém prostředí. Pokud totiž z nějakého důvodu rodina péči o nemocného doma nezvládne, chtěli bychom mu nabídnout právě rodinný pokoj. Myslím, že by se tento model dal uplatnit v celé

České republice a dal by tak možnost dalšího rozvoje stále nedostatečné sítě hospicových lůžek.

Velikou oporu mám tady ve svém manželovi, který se stal spoluzakladatelem hospicového občanského sdružení, a musím říci, že i ve svých dětech. Podpořil mě místostarosta Hořic Jaroslav Vácha, zdravotní sestra Jarmila Urbanová a Ilija a Lukáš Kaprasovi. Společně jsme založili občanské sdružení Duha a jeho základní kámen letos v březnu požehnal biskup královéhradecké diecéze Mons. Dominik Duka, OP. V současné době má sdružení dvacet členů.

Jaká je aktuální situace?

Od města Hořice jsme získali na patnáct let do pronájmu bývalou budovu infekčního pavilonu městské nemocnice, a to za symbolickou jednu korunu. Město se navíc zavázalo, že po dobu jednoho roku za nás uhradí náklady za teplo v tomto objektu. V současné době musíme provést úpravy vnitřních částí budovy tak, aby splňovaly hygienické normy a abychom na základě tohoto posudku získali registraci činnosti domácí hospicové služby u Krajského úřadu v Hradci Králové a mohli zprovoznit kontaktní místo s půjčovnou zdravotních pomůcek. Zatím jsme na tyto drobné úpravy neměli peníze, protože nečerpáme žádnou státní dotaci a nemáme ani žádné jiné finanční zdroje. Nakonec jsem požádala o příspěvek lékaře, se kterými jsem po dobu své pětadvacetileté praxe pracovala. Tím jsme získali 80 tisíc korun. V současné době pečujeme o dva nemocné. Je potřeba zmínit výbornou spolupráci s litoměřickým hospicem, který nám pomáhá zapůjčením zdravotnických pomůcek ze své půjčovny. Do rodiny jezdím podle stavu nemocného, někdy denně, někdy ob den. Jsem jim k dispozici 24 hodin denně. Doufám, že se nám podaří uzavřít smlouvu s pojišťovnami a do budoucna tak budeme mít s hospicovým týmem finanční pokrytí.

**Jana Michálková
úpravy redakce IKD**

Rozhovor byl v plném znění otištěn v zářijovém čísle měsíčníku litoměřické diecéze Zdislava.

POMŮCKA: ALOV, MI- RA, IBL	NÁRODNÍ PARK	BRIT		2. ČÁST TAJENKY	PLEMENO	AMER. TELEVIZNÍ SPOLEČ- NOST		ČÁSTI DNŮ	BĚDA	SPORTOV- NÍ ZKRATKA	DRUH PA- POUŠKA	ŘEKA VE STŘE- DOAFR. REP.	POSVÁTNÝ BYK U EGYPŤA- NŮ
ZÁPORKA			SONDA ZNAČKA PRO AB- COULOMB				MAJÍCÍ VELKÝ NOS						
SNÍH							ČESNEKO- VÁ POLÉVKA SLOV. POL. MÍRA						
	SLEZSKÁ ŘEKA	3. ČÁST TAJENKY ASIJSKÉ POHOŘÍ								FRAN- COUZKY PŘÍTEL POPĚVEK			
PRRR			ZN. VÁPNI- KU MIMO- ZEMŠTÁN			PLATIDLO IRÁKU					MPZ IS- LANDU SPZ KOŠI- CE - VENKOV		
TYP					„On svým andělům vydal o tobě příkaz, aby...“ (pokračování v tajence)				ZKR. STÁTU ALJAŠKA			NEDOSPĚ- LE	ŽÁR (KNIŽ.)
ANGL. PRÁM										NASTUPCE SSSR VYROVNA- NÍ LIDÉ			
PSEUDO- NYM GOGOLA									KARETNÍ HLÁŠKA V BRIDŽI NÁS HOUS- LISTA				
	CELTA	PÍSMENO ŘECKÉ ABECEDY CORPUS			KYPŘIT PŮDU	LEVNOST	TAMTEN	ANGL. ONO ITAL. SIDLO			PŘEDLOŽ- KA		
PST			HLAVNÍ MĚSTO SRÍ LANKY HUSITSKÁ ZBRÁNĚ								KREVNÍ FAKTOR PŘEDLOŽ- KA		
1. ČÁST TAJENKY													OZNAČENÍ LETADEL MEXIKA
NÝBRŽ				JAVOR					VÁPNO				
UZLÍK V TKANINĚ				JMÉNO ZPĚVAČKY ELEFTERI- ADU					MYŠLENKA				

Řešení křížovky, včetně uvedení biblické knihy, kapitoly i verše, posílejte na adresu redakce (viz tiráž) do 15. 10. 2009. Odpověď je samozřejmě možné zaslat i elektronickou poštou na adresu: ikd@diecezehk.cz. Vylosovaný úspěšný řešitel od nás získá věcnou cenu věnovanou Karmelitánským nakladatelstvím. Tajenka z minulého čísla: *Proto ho Bůh vyvýšil nade vše a dal mu jméno nad každé jméno, aby se před jménem Ježíšovým sklonilo každé koleno – na nebi, na zemi i pod zemí – a k slávě Boha Otce každý jazyk aby vyznával: Ježíš Kristus jest Pán.* (Flp 2,9-11) Výherce: Dagmar Šotová, Pardubice

Poutní místa v Královéhradecké diecézi

1. Ve které obci s poutním kostelem svatého Jana Křtitele se roku 1860 narodil Gustav Mahler?

- a) Pěčín
- b) Kaliště
- c) Krásná Hora
- d) Příbyslav
- e) Horní Dobrouč

2. Nedošínský háj je státní přírodní rezervace u Litomyšle, s kamennou kapličkou, která je zasvěcena:

- a) Svatému Antonínu Paduánskému
- b) Narození Panny Marie
- c) Svaté Anně

- d) Zjevení Páně
- e) Nanebevzetí Panny Marie

3. Které poutní místo s tragickou historií, je zároveň geometrickým středem ČR?

- a) Kožlí
- b) Sněžka
- c) Golčův Jeníkov
- d) Čihošť
- e) Nezdín

4. Jaké poutní místo Královéhradecké diecéze vidíte na obrázku?

- a) Hvězda
- b) Vernéřovice



- c) Balda
- d) Hlásná Lhota
- e) Nezdín

Správné odpovědi z IKD 9/2009: 1) e; 2) d; 3) e; 4) a

Pravidla kvízu 2009: V každém kole je pět otázek, za každou správnou odpověď získáte 1 bod. Po dosažení nejméně 15 bodů jdete do slosování, ve kterém vylosujeme tři výherce.

Diář biskupů

Mons. Dominik Duka, OP

2. - 3. 10.	Bratislava (SK), kongres Kolpingova díla
3. 10.	18.00 Kuks, mše sv. pro Řád sv. Huberta
4. 10.	10.00 Úpice, biřmování 17.30 HK, katedrála Svatého Ducha, kapitulní nešpory
5. 10.	10.00 HK, biskupství, schůze vikářů 14.00 HK, biskupství, kněžská rada
6. - 7. 10.	Praha, kapucínský klášter, plenární zasedání ČBK
8. 10.	10.00 Voděradý, schůze vikariátu Rychnov n. K.
10. 10.	9.00 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv., setkání dominikánské rodiny
11. 10.	9.30 Příbyslav, biřmování
13. 10.	10.00 Havlíčkův Brod, schůze vikariátu Havlíčkův Brod
15. 10.	Golčův Jeníkov, generální vizitace
17. 10.	11.00 Jablonné v Podještědí, mše sv. – výročí rodu Valdštejnů 14.00 Hradištko u Sadské, šampionát koní 18.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv. – rekviem za královnu Elišku Rejčku
18. 10.	10.00 Dolní Čermná, biřmování
19. 10.	14.00 HK, biskupství, sbor konzultorů 17.00 HK, Nové Adalbertinum, pastorační rada diecéze
20. 10.	Ostrava, TV Noe
23. - 24. 10.	München (DE), seminář Renovabis a Bavorské katolické akademie
24. 10.	16.00 Kutná Hora-Sedlec, mše sv., 300 let chrámu a žehnání po opravě
30. 10.	12.00 Kroměříž, mše sv. pro Celostátní setkání katechetů 18.30 HK, katedrála Svatého Ducha, mše sv., posvěcení katedrály

Mons. Josef Kajnek

3. 10.	10.30 Plzeň, katedrála, mše sv., 70. narozeniny b. Radkovského
4. 10.	14.30 Mříčná, biřmování 17.30 HK, katedrála Svatého Ducha, kapitulní nešpory
5. 10.	10.00 HK, biskupství, schůze vikářů 14.00 HK, biskupství, kněžská rada
6. - 7. 10.	Praha, kapucínský klášter, plenární zasedání ČBK
9. - 11. 10.	Hejnice, setkání vězeňských kaplanů

19. 10.	14.00 HK, biskupství, sbor konzultorů 17.00 HK, Nové Adalbertinum, pastorační rada diecéze
25. 10.	9.00 Sezemice, biřmování

Mons. Karel Otčenášek

3. 10.	10.30 Plzeň, katedrála, mše sv., 70. narozeniny b. Radkovského
--------	--

Krátké zprávy

Jmenování:

K 1. 10. 2009 byli na dobu pěti let pro jednotlivé vikariáty naší diecéze tito okrskoví vikáři: **P. Mgr. Hroznata Pavel Adamec, OPraem.**, administrátor v Havlíčkově Brodě, okrskovým vikářem vikariátu Havlíčkův Brod, **P. František Beneš, SDB**, administrátor v Litomyšli, okrskovým vikářem vikariátu Litomyšl, **Mgr. Antonín Forbelský**, arciděkan v Pardubicích, okrskovým vikářem vikariátu Pardubice, **ThLic. Ing. Jiří Heblt**, arciděkan v Chrudimi, okrskovým vikářem vikariátu Chrudim, **ICLic. Václav Hegr**, farář v České Skalici, okrskovým vikářem vikariátu Náchod, **Mgr. Pavel Jandejsek**, arciděkan v Jičíně, okrskovým vikářem vikariátu Jičín, **Mgr. Miloš Kolovratník**, děkan v České třebové, okrskovým vikářem vikariátu Ústí nad Orlicí, **Mgr. Oldřich Kučera**, administrátor v Žamberku, okrskovým vikářem vikariátu Žamberk, **ThLic. Mirosław Michalak**, arciděkan v Trutnově I, okrskovým vikářem vikariátu Trutnov, **Mgr. František Mráz**, děkan v Jilemnici, okrskovým vikářem vikariátu Jilemnice, **P. ICLic. Marian Pavel Sokol, OPraem.**, administrátor v Humpolci, okrskovým vikářem vikariátu Humpolec, **ICLic. Miloslav Šiffel**, farář v Hradci Králové - Pouchově, okrskovým vikářem vikariátu Hradec Králové, **Mgr. Pavel Tobek**, administrátor v Kutné Hoře - Sedlci, okrskovým vikářem vikariátu Kutnohorského-poděbradského, **P. ThLic. PhDr. Vincent Zonták, CM**, administrátor v Dobrušce, okrskovým vikářem vikariátu Rychnov nad Kněžnou.

Ustanovení:

K 1. 9. 2009 byl **Mgr. Miroslav Dítě**, diecézní kněz, ustanoven administrátorem v Chocni, **P. Mgr. Irenej Juraj Hlavačka, OPraem.**, administrátor v Jiřicích, administrátorem ve Vilémově u Golčova Jeníkova, **P. Mgr. Jan Křtitel František Mrákava, OPraem.**, farní vikář v Želivě, administrátorem excurrento in spiritualibus v Jiřicích a Senožatech, **P. Tadeáš Róbert Spišák, OPraem.**, řeholní novokněz, farním vikářem v Želivě, **P. Jáchym Jaroslav Šimek, OPraem.**, administrátor v Želivě, administrátorem excurrento in materialibus v Jiřicích a Senožatech, **P. Ing. Josef Trochta, SDB**, farní vikář v Pardubicích, rektorem kostela sv. Václava v Pardubicích. K 10. 9. 2009 byl **Mgr. Antonín Forbelský**, arciděkan v Pardubicích, ustanoven administrátorem excurrento v Holicích, Ostřetině a Vysokém Chvojně. K 1. 10. 2009 byl **Mgr. PaedDr. Jiří Vojtěch Černý**, výpomocný duchovní v Polné, ustanoven administrátorem v Licibořicích a administrátorem excurrento v Práchevě.

Ukončení služby v diecézi:

K 31. 8. 2009 byl řeholním představeným odvolán ze služeb v diecézi **P. Gottschalk Karol Lovaš, OPraem.**,

řeholní novokněz. K 31. 8. 2009 byl řeholním představeným odvolán ze služeb v diecézi **P. Mgr. Siard Dušan Sklenka, OPraem.** K 31. 8. 2009 byl ze zdravotních důvodů odvolán svým ordinářem ze služeb v diecézi **ThDr. Krzysztof Piotr Tomkiewicz**, administrátor v Holicích, kněz diecéze Rzeszów. K 31. 8. 2009 byl řeholním představeným odvolán ze služeb v diecézi **P. Mgr. Jiří Veselý, SDB**, rektor kostela sv. Václava v Pardubicích.

Úmrtí:

Dne 21. 8. 2009 zemřel v Havlíčkově Brodě **Mgr. Josef Němeček**, osobní děkan a farář v Licibořicích. Pohřben byl dne 29. 8. 2009 v Havlíčkově Brodě. Dne 27. 8. 2009 zemřel **Mgr. Bohuslav Půlkrábek**, děkan v Chocni, bývalý vikář ústeckoorlického vikariátu. Pohřben byl 3. 9. 2009 ve Vysokém Mýtě. Dne 8. 9. 2009 zemřel ve Staré Boleslavi **Karel Hodík**, osobní děkan a emeritní farář v Lučici. Pohřben byl 17. 9. 2009 v Lučici. Dne 8. 9. 2009 zemřel v Náchodě **Mariusz Nowaczyk**, farní vikář v Náchodě. Pohřební rozloučení proběhlo 15. 9. 2009 v Náchodě, pohřben byl v Polsku.

Oprava údajů o diecézním soudu z minulého čísla IKD

V minulém čísle bylo chybně uvedeno, že Metropolitní církevní soud Arcidiecéze pražské a Diecézní církevní soud Diecéze plzeňské byly zřízeny ke dni 31. 7. 2009. Správné datum je 1. 7. 2009. Tento Metropolitní soud se stane odvolacím soudem pro diecézní soudy v Hradci Králové a Plzni nikoli 31. 7. 2011, ale 1. 7. 2011. Rovněž datum zániku dosavadního Interdiecézního soudu České církevní provincie není 31. 7. 2009, ale 1. 7. 2009. Za nedopatření se omlouváme.

Dne 2. 10. 2009 se dožívá 80 let **P. Václav Netuka**, pomocný kněz ve farnosti Žiželice n. Cidl. Blahopřejí a za všechny modlitby děkují farníci ze Žiželic a okolí.

Život v misijních zemích

Farnost Skuteč Vás zve v neděli 11. 10. 2009 v 15 hodin do nově otevřeného městského muzea na výstavu **Život v misijních zemích**. Výstavu zahájí přednáškou **P. Jiří Šlégr**, národní ředitel papežských misijních děl v ČR. Výstava přibližuje život v zemích jako Bangladéš či Malawi. Dále bude představeno téma **Svět očima misíí a Strípky ze všech kontinentů**. K dispozici budou i misijní materiály. Výstava potrvá do 8. 11. 2009.

Úmysly apoštolátu modlitby

Říjen 2009

Všeobecný: Aby neděle mohla být prožívána jako den, kdy se křesťané shromažďují k slavení Eucharistie a k posílení jednoty se vzkrášeným Pánem.

Misijní: Aby všichni Boží lid, kterému Kristus svěřil poslání jít a hlásat evangelium všemu stvoření, obětavě přijal svoji vlastní misionářskou zodpovědnost a považoval ji za nejvyšší službu, kterou může lidstvu nabídnout.

Národní úmysl: Aby církev a stát spolupracovali v úsilí o rozkvět našeho národa na účinném řešení problémů každého člověka.

Biskupství královéhradecké

Diecézní centrum pro seniory

Srdečně zve na

CELOSTÁTNÍ SETKÁNÍ ANIMÁTORŮ SENIORŮ

12. – 13. 11. 2009

Hradec Králové

Adalbertinum – Velký sál (třída ČSA) – upozorňujeme na změnu místa konání oproti minulým ročníkům

Program:

Čtvrtek 12. 11. 2009

Adalbertinum – Velký sál

8.30 – 9.45 – registrace

9.00 – 9.45 – předprogram **Moses** (MOdlitba animátorů za SEniory a Službu)

9.45 – 10.00 – zahájení

10.00 – 11.00 – 1. přednáška – doc. Ing. Mgr. Aleš Opatrný, Th.D.: Kým je animátor seniorů?

11.00 – 11.15 – přestávka

11.15 – 12.15 – 2. přednáška – PhDr. Jaroslav Šturma: K otázkám psychologie seniorského věku

12.15 – 13.15 – oběd

13.30 – 14.30 – 3. přednáška: ThLic. Tomáš Holub Th.D.: Eucharistie – Boží přítomnost pro nás

14.30 – 14.45 – přestávka

14.45 – 15.45 – 4. přednáška – Mgr. Marek Orko Vácha Ph.D.: Eutanázie jako civilizační choroba

15.45 – 17.45 – přestávka

17.45 – 18.45 – večeře

od 19.30 – benefiční koncert **Zory Jandové a Zdeňka Merty „Fifty – fifty“** (výtěžek bude věnován Domu sociálních služeb pro seniory Na Kropáče v Hradci Králové)

Pátek 13. 11. 2009

Katedrála Sv. Ducha

8.30 – 9.30 – mše sv. v katedrále Sv. Ducha – hlavní celebrant Mons. Pavel Posád, světící biskup českobudějovický, koncelebrují další biskupové a kněží

Adalbertinum – Velký sál

10.00 – 11.00 – 5. přednáška – prof. Jan Sokol, Ph.D., CSc: Čas a co s ním?

11.00 – 11.15 – přestávka

11.15 – 12.15 – 6. přednáška – doc. PhDr. Mireia Ryšková, Th.D.: Ježíš a nemoc

12.15 – 13.15 – oběd

13.15 – 14.15 – závěrečná beseda: Animátor společnosti jako bratr (či sestra) ve víře aneb: Co mne na setkání oslovilo a jak to mohu využít ve svém společenství? Moderuje Ing. Mgr. Marie Zimmermannová.

Informace a přihlášky:

Biskupství královéhradecké; Diecézní centrum pro seniory

Velké nám. 32; 500 03 Hradec Králové

tel.: 495 063 661; mobil: 737 215 328

e-mail: animatori@diecezezhk.cz

web: www.animatori.cz (online přihláška, aktuality, základní informace,...); skype: animatori-CR

Uzávěrka doručení přihlášek a plateb:

Do 23. 10. 2009 pro všechny, kteří si spolu s účastí (stravou) objednávají také ubytování Do 5. 11. 2009 pro ty, kteří přihlašují pouze účast se stravou nebo bez stravy.

Diecézní teologický institut

Doctrina christiana

Sobota 10. 10. 2009

9.00 - Výklad „Tajemství světla“
modlitby růžence - *ThLic. Ing. Jiří Heblt*

11.00 - Růžencové motivy ve výtvarném umění - *PhDr. Radek Martinek*

Zprávy z ČM Fatimy

Děkujeme všem, kteří se podíleli na hlavním dni evangelizace pro hledající P. Jamese Manjackala v Kocliřově. Všichni, kterým byly rozdány listy, se mohou podle potřeby obracet na nás o zprostředkování další cesty v poznání Boha.

Od čtvrtka **1. 10. 2009** zahajujeme mši svatou v 18.00 hod. **celostátní mariánskou konferenci**, která končí v neděli 4. 10. v poledne. Můžete se přihlásit na celý program a nebo přijet na hlavní den konference sobotu 3. 10. 2009. Pozor!! Mše sv. s hlavním hostem - generálním vikářem královéhradecké diecéze Mons. Tomášem Holubem začíná již v 10.30 hod. Tedy ne odpoledne, jak bývá zvykem na 1. sobotu.

Připomínáme všem ve Fatimském apoštolátu v ČR, že 1. pátek v měsíci **2. 10. 2009** se konají **modlitby mladých za dar života a za rodiny**. A na tentýž úmysl **modlitby dospělých** v neděli **4. 10. 2009**. Připojte se ve svých farnostech!

O prvním listopadovém víkendu a **1. sobotu** v listopadu **7. 11. 2009** se těšíme na komunitu sester Božího Milosrdenství. Mše sv. v 17.00 hod. - hl. celebrant a kazatel P. Jiří Filipec, novokněz. Po mši sv. udělí novokněžské požehnání.

Významná bude již **druhá pouť z naší diecéze k Pražskému Jezulátku** vedená otcem biskupem Mons. Dominikem Dukou, OP. Proběhne v sobotu **14. 11. 2009** v Praze v kostele P. Marie Vítězné - mše sv. se bude konat v 11.00 hod.

Více informací k uvedeným programům, přihlášky a rezervace:

Fatimský apoštolát v ČR, č. p. 195, Kocliřov u Svitav 569 11; tel. 461 543 164, mobil: 731 598 752; e-mail: fa-

tima@iol.cz, recepcemf@tiscali.cz;
URL: www.cm-fatima.cz

Hoješín

Noční adorace v roce 2009

v Hoješíně:

2. - 3. 10., 6. - 7. 11., 11. - 12. 12.

Kontakt: Školské sestry Hoješín,
S. Terezie – tel: 469 676 181, mobil:
723 180 121

Slatiňany

Kněží chrudimského vikariátu a Školské sestry OSF Slatiňany si vás dovolují srdečně pozvat na Modlitby za kněžská a řeholní povolání, které se konají každou 2. sobotu v klášterní kapli, Nádražní ul. č. 153 (asi 200 m od nádraží)

Termíny v roce 2009: 10. 10., 14. 11., 12. 12.

Program:

9.30 modlitba sv. růžence

10.00 Mše sv.

10.45 Adorace

11.15 občerstvení

11.45 Křížová cesta

Želiv

Duchovní obnovy na první sobotu

Termín: 3. 10., 7. 11.

Program:

15.00 zahájení; 15.10 přednáška; 16.00 Loretánské litanie; 16.20 adorace Nejsvětější svátosti (možnost svátosti smíření); 17.30 modlitba svatého růžence; 18.00 pontifikální mše sv.

3. 10. 2009 Host: Vsdp. Marian Dej, Měsíc svatého růžence

7. 11. 2009 Host: P. Augustín Ján Grambal, OPraem., Duše v očistci a odpustky, začátek už ve 14.00 h

Eljon Špindlerův Mlýn

Duchovní obnova pro manželské páry

Termín: 1. - 4. 10. 2009

Lektor: P. Jiří Veselý, SDB

Tento víkend je vhodný pro ty, kdo mají chuť a touhu prožít v prostředí hor setkání s Bohem a se sebou samými. „Setkají-li se šťastně v Krkonoších koncem září bezmračný den, mrazivá noc a úplněk, pak nelze vydržet doma...“. A tomu, kdo chce zvědět, jak Náčelníkovo vyprávění pokračuje,

nezbude nic jiného než se přihlásit a počkat si na pohádku před spaním.

Pohádky z Krakonošova hospodářství

Termín: 9. - 11. 10. 2009

Lektor: Mgr. Anna J. Erlebachová

Víkendový pobyt pro rodiče a 4-6 leté děti s programem. Povídaní, hraní, cvičení, ale i tvoření a zpívání o vodě, vzduchu, ohni a zemi nám jistě připraví nejedno dobrodružství. Co se stane, když společně stiskneme kliku od dveří Krakonošova hospodářství?

Jak si udržet dobrou paměť i ve vyšším věku

Termín: 12. - 16. 10. 2009

Lektor: Ing. Eva Outratová, členka České společnosti pro trénování paměti a mozkový jogging

Další z již tradičních pobytových akcí - udělejte něco pro svou hlavu i tělo. Čeká vás základní kurs kognitivního trénování paměti jako prevence neduhů stáří, lehké kondiční cvičení v přírodě, možnost polodenních vycházek do okolí Špindlerova Mlýna, večer společné posezení u hořícího krbu, promítání filmů s ekologickou tematikou ...

Krakonošova studna

Termín: 23. - 25. 10. 2009

Lektor: Mgr. Anna J. Erlebachová

Zveme holčičky, kluky (1. - 3. třída) a jejich rodiče na společné prožití víkendu. Obyčejná studna je plná vody, ale co asi skrývá studna Krakonošova? Kdo má rád tajemství, dobrodružství, příběhy, povídaní, záhady a nebojí se neznáma, ten se jistě rád dozví více. Čeká na vás cesta tam a zase zpátky, na jejímž konci se každý dozví leccos o Krakonošově studni, ale i nemálo o sobě.

Více informací:

Petr Erlebach, správce, Středisko Eljon, Špindlerův Mlýn 33, 543 51, tel+fax: 499 523 852, mobil: 732 580 154, info@eljon.cz, www.eljon.cz

Chemin Neuf

Víkend NET FOR GOD, který se uskuteční v domě komunity Chemin Neuf v Bílé Vodě u Javorníka ve dnech **9. - 11. 10. 2009**. Je určen pro ty, kdo

chtějí pracovat pro jednotu mezi křesťany a podílet se na evangelizaci.

Marianum Janské Lázně

Diecézní středisko Marianum v Janských Lázních nabízí programy:

5. – 8. 10. 2009 - duchovní obnova pro seniory a osamělé seniory s *Mons. ThLic. Bohumilem Kolářem*, tel: 495 063 661

16. – 18. 10. 2009 - Víkendová akce pro podporu rozvoje osobnosti na téma „Sebeúcta“, tel: 499 875 117

19. – 22. 10. 2009 – duchovní obnova pro seniory a animátory seniorů s *P. Janem Rybářem SJ*, tel: 495 063 661

23. – 25. 10. 2009 - Víkendová akce pro podporu rozvoje osobnosti na téma: „Vztahy“, tel: 499 875 117

5. – 8. 11. 2009 - Seznamovací pobyt pro cetileté, víkendový program pro nezadané, tel: 499 875 117

7. – 10. 12. 2009 - Adventní duchovní obnova nejen pro seniory s *P. Janem Rybářem SJ*, tel: 495 063 661

Kontakt: Marianum, diecézní centrum, Horní Promenáda 89, 542 25 Janské Lázně, mobil: 605 88 30 35, marianum@marianum.cz, www.marianum.cz

Dům setkání Alberice

Rekreační a školicí zařízení křesťanského občanského sdružení YMCA Setkání nabízí:

Tvořivý víkend pro maminky s dcerami

9. – 11. 10. 2009

Pestré tvoření, společně prožívaný čas, vznik hezkých výrobků a povídání maminek s dcerami je příležitostí k prohloubení vztahů i radostnému prožívání společenství a osobnímu povzbuzení do dalších dnů. Tvořivé dílny: malování na hedvábí, výroba šperků, prostorové obrázky ubrouskovou technikou (decoupage), židovské tance. Povedou zkušené lektorky Lenka Dvořáková a Gita Vyleťalová. Doporučený věk dětí 7 - 14 let.

Ztráty a Naděje - duchovní obnova pro muže

22. – 25. 10. 2009

Příležitost k zastavení a zamyšlení jaké místo mají prohry, neúspěch, ztráty a naděje v mém životě ...

Na programu jsou krátká zamyšlení k vybranému tématu, osobní ztišení v samotě, sdílení v malých skupinkách, možnost svátosti smíření, společná modlitba, mše, ale také možnost vycházky do okolní přírody.

Vede: *P. Jan Rybář, SJ* (Pozor! Již od čtvrtku večer!)

Cesta divokého muže

6. – 8. 11. 2009

Víkendová obnova pro muže, kteří se potřebují zastavit, aby lépe porozuměli sobě i cestě, po které jdou... Víkend je inspirován knihou františkána Richarda Rohra. Na něj bude volně navazovat cyklus tří dalších víkendů (Čtyři archetypy muže, Čtyři dohody, Posvátný kruh kříže). Známá témata chlapeckého hnutí je zde možné prožít v tichu i společenství chlapů a načerpat z nich pro svůj osobní, rodinný i profesní život.

Manželský víkend II.

13. – 15. 11. 2009

Pokračovací víkend pro manžele, kteří chtějí obnovit a prohloubit své manželství. Obsah vychází ze známých programů „Manželská setkání“ a „Manželské večery“. Základem jsou krátké přednášky na téma manželských vztahů, doplněné o rozhovory a sdílení převážně v manželských párech. Vedou manželé Miloš a Gita Vyleťalovi, dlouholetí vedoucí programů Manželská setkání.

Blíže informace a přihlášky i na jiné akce najdete na www.setkani.org nebo u M. Vyleťala:

ymca@setkani.org, tel: 731 625 615

Těšíme se na setkání s vámi!

Hradec Králové

MBS SFRP při katedrále Svatého Ducha zve všechny ctitele sv. Františka z Assisi dne **3. 10. 2009** v předvečer jeho svátku k slavnostnímu slavení mše svaté v kostele sv. Anny v Kuklenách. Začátek od 16. hod.

Kolín

Exerciční dům Tovaryšstva Ježíšova v Kolíně nabízí na podzim 2009 tato duchovní cvičení:

8. 10. – 11. 10. Duchovní obnova pro všechny, *P. Jan Adamík SJ*

20. 10. – 24. 10. Duchovní obnova pro všechny, *P. Josef Hladiš SJ*

26. 10. – 31. 10. Ignaciánská duchovní cvičení – IV. týden, *P. František Lízna SJ*

6. 11. – 8. 11. Být jezuitou dnes, *P. Josef Horehled SJ*

1. 12. – 5. 12. Adventní duchovní obnova pro všechny, *P. Josef Hladiš SJ*

8. 12. – 13. 12. Adventní duchovní obnova pro všechny, *P. Josef Čupr SJ*
Ubytování v jednolůžkových pokojích s vlastním sociálním zařízením.

Cena pobytu: 450,- Kč za 1. den, 350,- Kč za každý další den.

Kontaktní adresa:

Exerciční dům

Kutnohorská 26

280 02 Kolín

e-mail: exercicie.kolin@seznam.cz

Pro seniory

Biskupství královéhradecké – Diecézní centrum pro seniory nabízí tyto akce:

19. – 22. 10. 2009 – duchovní obnovu pro seniory a animátory seniorů s *P. Janem Rybářem SJ* – Marianum, Janské Lázně

12. – 13. 11. 2009 – celostátní setkání animátorů seniorů, Adalbertinum – Hradec Králové

7. – 10. 12. 2009 - Adventní duchovní obnova nejen pro seniory s *P. Janem Rybářem SJ* v Diecézním středisku Marianum Janské Lázně.

Cena (zahrnuje ubytování, plnou penzi a duchovního): 1590,- Kč

Pobyt je možné prodloužit do 11. 12. 2009, pak je cena: 2080 Kč.

Stěhování kanceláře Diecézního centra pro seniory. Diecézní centrum pro seniory sídlí od srpna 2009 v budově Nového Adalbertina v I. patře, vedle ostatních kanceláří Referátu pastorace.

Informace a přihlášky:

Biskupství královéhradecké – Diecézní centrum pro seniory

Velké nám. 32

500 03 Hradec Králové

Tel.: 495 063 661 nebo 737 215 328

e-mail: dcs@diecezechk.cz nebo jan-kovic@diecezechk.cz

web: <http://seniori.diecezechk.cz> (online přihláška) nebo www.animatori.cz

Proglas

Proglas je možné v královéhradecké diecézi naladit na frekvencích 93,3 FM z Pradědu nebo 97,9 FM z Ještědu. Vysílání rádia můžete najít také v nabídce kabelových společností po celém území naší vlasti, naladit prostřednictvím internetu nebo skrze satelit. Informace najdete na www.proglas.cz. Jestliže máte zájem dostávat zdarma podrobný program vysílání Proglasu přímo do vaší e-mailové schránky, stačí o něj požádat na adrese redakce@proglas.cz.



Oblíbená relace **Barvínek** s datem 13. 10. nese příznačný název Internet - dobrý sluha, ale špatný pán. O internetu, jeho nástrahách a přednostech, o tom, co všechno lze na webových stránkách nalézt, a také o komunikačním serveru signalny.cz si popovídáme přímo s lidmi, kteří mají tyto stránky na starosti. Chcete-li vědět „Jak být IN?“, nezapomeňte si naladit Barvínek 24. 10. Už několik let vychází časopis pro dívky IN. Co v INu najdeme? Inu, spoustu zajímavého čtení a inspirace. O časopisu pohovoříme s jeho šéfredaktorkou Ludmilou Štrejbarovou. Relaci zachytíte pravidelně v úterý od 16.00 hodin.

Zajímáte-li se o vztah státu a církve v letech 1945-1989, poslouchejte **2. část rozhovoru s Mgr. Jaroslavem Šebkem, Ph.D.**, vědeckým pracovníkem Historického ústavu Akademie věd České republiky. Pořad volně navazuje na třídílný cyklus našeho českobudějovického studia Jan z dubna až května letošního roku. Naladíte ho ve čtvrtek 1. 10. od 22.00 hodin.

Na sídlišti v **Ostravě - Hrabůvce se v betonovém sevření paneláků nachází chrám Panny Marie - Královny posvátného růžence**. Tento kostel oslaví v příštím roce významné jubileum - 100 let od svého posvěcení. Redaktor ostravského studia, Antonín Žolnerčík, připravil na čtvrtek 8. 10. od 22.00 hodin pořad, ve kterém hovoří s knihovníkem Jiřím Golcem o historii farnosti. Člena farní rady Marka Štívara se zeptá na radosti a starosti spojené se současnou rekonstrukcí kostela. Závěrem nás duchovní správce farnosti P. Miroslav Straka pozve na blížící se poutní slavnost.

Každý pátek v 16.00 hodin nabízíme reakce na aktuální témata, rozhovory a debaty u kulatého stolu víry v rubrice **Všimli jsme si**. U příležitosti změny působistě oblíbeného, veselého a lidového kněze, P. Petra Pilera, SDB, se 2. 10. chceme ohlédnout zpět za jeho desetiletou činností v Českých Budějovicích. Týdeník **Oktáva**, věnovaný klasické hudbě, vysíláme v pravidelném pátečním čase od 16.55 hodin. 2. 10. vás seznámíme s flétnistkou a pedagožkou, Monikou Devátou. 9. 10. zavítá do studia violista Karel Plocek, aby představil nový kompaktní disk s nahrávkami komorních skladeb bratří Pavla a Josefa Vranických. Osmý díl cyklu Varhany v našich kostelích nabídneme 16. 10. Co připravil pro novou sezónu Český filharmonický sbor Brno, přijde nastínit jeho dlouholetý sbormistr Petr Fiala dne 23. 10. A na 30. 10. je přichystán poutavý rozhovor se členy souboru Smetanovo trio.

Patříte-li mezi příznivce klasiky, nechte se pozvat k **nedělním Koncertům duchovní nebo vážné hudby**. 4. 10. vám zpříjemní večer Italské capriccio z pera Petra Iljiča Čajkovského, Carmina Burana od Carla Orfa a Suita Gajané od Arama Chačaturjana. 11. 10. uslyšíte skladbu Mesiáš od barokního autora Georga Philippa Telemanna a kantátu „Wahrlich, wahrlich, ich sage euch“ od jeho slavnějšího současníka, Johanna Sebastiana Bacha. 18. 10. přineseme výběr z díla Fryderyka Chopina. Tóny klasické hudby příjemně uzavřou sváteční den vždy ve 20.30 hodin.

Ve čtvrtek 15. října od 22.00 hodin se ohlédneme za historií pražské arcidiecéze. V **2. části rozhovoru s prof. PhDr. Zdeňkou Hledíkovou, CSc.** se poučíme o nejvýznamnějších událostech v dějinách naší arcidiecéze, od založení pražského biskupství až po začátek 20. století. Prof. Hledíková se specializuje se na dějiny středověké církevní správy a paleografii.

V úterý 27. 10. ve 22.00 hodin opět přineseme **regionální pořad ze studia Vojtěch v Hradci Králové**. Přípravuje ho pro vás redaktor Tomáš Rastislav Höger, OPræm.

Karmelitánská knihkupectví

Knihkupectví U sv. Ignáce, Chelčického 8, Jičín,
tel.: 493 721 967, e-mail: jicin@kna.cz

Knihkupectví U katedrály, Velké nám. 36,
Hradec Králové, tel.: 495 063 173, e-mail:
hradec@kna.cz



Vám nabízejí knihy:

Anselm Grün

Velepíseň na lásku

S koncem léta se na našich knihkupeckých pultech objevuje další kniha známého benediktinského mnicha inspirovaná slavným pavlovským hymnem z Prvního listu Kolosanům a také starozákonním spisem Píseň písní. Autor kromě biblických témat rozvíjí i filozofické a psychologické aspekty lásky a závěrem připojuje i vlastní zkušenosti z manželského poradenství.

Brož., 127 s., 139 Kč

Wilhelm Hünermann

Farář světa - Život Jana XXIII.

Další novinka je z pera neméně známého německého prozaika a mapuje život Angela Roncalliho – blahoslaveného papeže Jana XXIII., který je dodnes mezi svými krajany označován jako „il Papa Buono“ - dobrotivý papež. Nejen v církevních dějinách je navždy zapsán jako iniciátor velkého koncilu moderní historie – II. vatikánského koncilu, jehož závěru se ovšem sám nedožil. Kniha je plná laskavého humoru i dojemných scén ze života neméně laskavého papeže.

Váz., 277 s., 249 Kč

Knihkupectví Paulínky

Jungmannovo nám. 18

110 00 Praha 1

Tel./fax: 224 818 757

Online knihkupectví: www.paulinky.cz

knihkupectvi@paulinky.cz

objednavky@paulinky.cz



Ludmila Jánská

V srdci církve budu láskou!

Životopis známé světičky z Lisieux v netradičním komiksovém provedení. Jeho autorka byla natolik oslovena sv. Terezičkou, že se rozhodla převyprávět její příběh skrze obrázky, aniž by se přitom vzdala důležitých momentů či detailů ze života malé karmelitky. Prostý jazyk vyprávění se prolíná s vroucností Tereziiných myšlenek i s průzračnou „obyčejností“ kreseb.

Brož., 72 s.

Anselm Grün

Být úplným člověkem

Autor pro tuto knihu čerpal z biblické moudrosti a z pramenů prvotního křesťanství, ale také ze své bohaté psychologické praxe při doprovázení druhých. „Mnoho lidí se dnes cítí vnitřně rozpolcených a rozeřvaných. Ale přesto platí, že každý z nás je schopen svým životem vyjádřit něco o Bohu, něco, co se může podařit pouze skrze něho“.

Brož. 128 s.

Tv Noe

Programové tipy

Biblické postavičky v Českém katolickém biblickém díle

České katolické biblické dílo začalo před několika lety se zajímavou praktickou metodou vyučování náboženství - a to hrou s hadrovými panenkami. Pořádají proto kurzy, v nichž se katecheté učí nejen metodě vyučování s biblickými postavkami, ale učí se je také vyrábět. Jak tyto kurzy probíhají, se můžete podívat v pátek 2. října v 17.00 hodin.

Kulatý stůl na téma: Romské dítě v neromské rodině

Páteční přímý přenos Kulatého stolu v pátek 2. října ve 20.05 přinese téma: „Romské dítě v neromské rodině“. Své dotazy můžete psát na e-mailovou adresu vysilani@tvnoe.cz, formou SMS zprávy na číslo (+420) 775 177 377, případně volejte v pátek do živého vysílání na číslo (+420) 595 177 377.

Arturovo pátrání

Jedno parné léto se Artur vrací od sousedů z vodní bitvy a zjišťuje, že se jeho milovaný pesek Pal ztratil. Artur není z těch, kteří by jen seděli se založenými rukama. Ihned zavolá detektiva a nejlepšího kamaráda, Bustera Baxtera, aby mu pomohl rozluštit tuto záhadu. S pomocí Bustera a jeho tašky plné překvapení se Artur spolu s ostatními z Elwood City brzy dostává na Palovu stopu. Jak příběh dopadne, se můžete dozvědět v sobotu 3. října v 8.40 hodin.

Přejeme si ...

Nabízíme Vám možnost potěšit Vaše blízké či známé blahopřáním k jejich svátku, narozeninám nebo významné životní události prostřednictvím televize Noe. Co musíte udělat pro to, aby Vaše přání bylo odvysíláno? Vyberte si písničku, dopište vzkaz nebo přání a zbytek nechte na naší - vaší televizi. Písničková přání si poslechněte v sobotu 3. října ve 13.15 hodin.

Noekreace aneb Vandrovaní (5. díl)

Máte rádi zeměpis, krásy přírody, měst, států a jejich architektury? Pak je tento soutěžní pořad určen právě Vám. Nejen, že se podíváte do krásných míst naší země, ale máte možnost vyhrát pěkné a zajímavé ceny. Další možnost vyhrát máte v neděli 4. října ve 20.35 hodin.

NOEparáda (11. finále)

V pondělí 5. října máte možnost poprvé vidět finálovou Neoparádu. Které klipy zvítězily a kdo z vás hlasujících si odnese pěkná DVD, tak to se nechte překvapit a dívejte se na přímý přenos v nové dekoraci a s novými moderátory v 17.00 hodin.

Na koberečku (69)

V 69. díle pořadu Na koberečku v pondělí 5. října ve 22.15 přivítáme bývalého velvyslance při Svatém stolci ve Vatikánu pana Pavla Jajtnera. Nebude chybět představení knihy Josepha Ratzingera: VRCHOL A PRAMEN a knihy od Karla Řežábka: O BOŽÍ OTCOVSKÉ LÁSCE. V Koberečku si přiblížíme film Prorocství s Nicolasem Cagem v hlavní roli. Film začíná v roce 1959, kdy je - coby součást otevíracího ceremoniálu nové základní školy - požádána skupina žáků, aby nakreslila obrázky, které budou uloženy do zvláštního pouzdra a tak uchovány pro budoucí generace. Jedna dívka však napíše na papír množství zdánlivě náhodných čísel. O padesát let později se dívčin vzkaz dostane do rukou Johna Koestlera, který z dokumentu vyčte předpověď řady událostí.

Liturgický oděv v proměnách staletí

Evropská kultura prochází v 19. století radikální proměnou a na zcela nové výzvy musí reagovat i církev. Ve 2. polovině století dochází k novému posílení faktické i symbolické role papežství v církvi. Výrazný pontifikát papeže Pia IX. (1846 - 1878) charakterizuje ve věcech politických sice nesmiřitelný postoj vůči modernímu světu, ale pro široké katolické společenství znamená opětné posílení vlivu Říma na jednotlivé místní církve. Věčné město je vzorem pro liturgii, architekturu i pro vzdělávání kléru. Náboženský život charakterizuje výrazná mariánská zbožnost podporovaná zjeveními v Paříži, La Salette a Lourdech a triumfující zvláště proklamací dogmatu u Neposkvrněném Početí Panny Marie v roce 1854.

9. Na cestě k nové reformě (přelom 19. a 20. století)

Nová politická situace v rakouské monarchii po bouřlivém revolučním roce 1848 umožnila obnovení církevní autonomie dosud svírané státním dohledem dozrívající josefinské praxe znesnadňující kontakty biskupů s Římem a zasahující i do bohoslužebných řádů. V rakouských diecézích proběhlo v 50. – 60. letech několik provinčních a diecézních sněmů reagujících na nové politické poměry a římskou koncepci obnovy církve. Tak v měsíci září roku 1860 proběhla v Praze synoda české církevní provincie svolaná arcibiskupem Bedřichem Schwarzenbergem. Synoda v mnohém navázala na svou předchůdkyni svolanou v roce 1605, jejímž smyslem bylo provedení reformy Tridentského koncilu v diecézi. Během sněmování bylo projednáno množství disciplinárních otázek upravujících zvláště život kněží a jejich vzdělání. Nejobsáhlejší kapitola byla však věnována udělování svátostí, např. novým formám eucharistické úcty apod. Velkým přínosem je nepochybně stanovení předpisů k umělecké činnosti církve demonstrované na chrámu, jeho podobě a vybavení. Vše musí podněcovat duši věřícího k soustředění a k meditacím o božských tajemstvích. Praktický ráz této kapitoly zohledňující i výběr materiálu se dotýká i bohoslužebného oděvu. V tomto oficiálním církevním dokumentu tak poprvé zaznívá kritika barokních zkrácených forem kněžských oděvů, poukazuje na neforemnost stávajících rouch a jejich nedůstojnost pro služby Boží a vybízí k úpravě jejich tvaru. Podkladem byla nepochybně i kritická vyjádření papežského ceremoniáře Giovanniho Fornici zveřejněná o několik desetiletí dříve v knize liturgických instrukcí k využití v Římském semináři: (o svrchním kněžském rouchu – kasuli) „u latiníků tato forma změnila se znenáhla, neboť služebníci oltáře, jimž překážela ta tíže na rukou a ramenou, a hledající více své

pohodlnosti, nežli důstojnosti bohoslužby, počali vystříhovat kasuli po obou stranách a zkracovat ji.“

Tridentský či gotický ? Polemika o střihu kněžského roucha

Nepřímá kritická vyjádření pražské provinční synody však měla svůj ohlas i za hranicemi Čech, zvláště v německé jazykové oblasti. O něco dříve, v souvislosti s liturgickým obrodním hnutím vyprovokovaným Domem Guerangerem a jeho klášterem v Solesmes a obdivem ke středověké církevní kultuře, vyvstal požadavek používat k liturgii parament vycházejících svým střihem ze starších předloh. Byly to především kláštery, které začaly ke slavnostní liturgii používat kasule navazující na formy dochovaných rouch 12. - 15. století, publikovaných např. Puginem či Franzem Bockem, a kterým se dodnes ne zcela správně říká „gotické“, ačkoliv bez většího rozlišení zahrnují roucha různých střihů. Kongregace posvátných obřadů však k tomu novému trendu zaujala zcela odmítavý postoj. V reakci na dopis arcibiskupa z Mecheln v roce 1864 zakázala (nihil innovari) nové formy kněžských rouch „*stylum gothicum*“. Rigidní lpění římské kongregace na kasulích tzv. tridentské formy (které však byly už výrazně zkrácenou formou podoby parament doporučených koncilem a proti ustanovením sv. Karla Boromejského) však bylo neustále kritizováno. Upuštění od tvrdých zlatem protkávaných látek ve prospěch měkkých hedvábných tkanin znemožnilo dodržení závazné kanonické formy roucha. Pokud se na tridentský tvar použije měkké látky pak „*ještě více ostudy tropí*“, stěžují si duchovní na stránkách katolického tisku. Pražská synoda důrazně předepsala pro kněžská roucha ušlechtilé hedvábí, jako reakci na tehdy převažující a nesnadno udržovatelné polohedvábné tkaniny. Vojtěch Cipín, český farář působící v Americe a velký kritik zkrácené tridentské formy, ironicky líčí na stránkách *Methodu* (1877), časopisu pro křesťanské umění, jakým způsobem se vyrovnávají s nutností výztuhy u kněžských kasulí výrobci v Belgii: „*Já Vás pane ujišťuji, že nepodkládám do ornátů než samé dobré katolické žurnály. Jsou kupci, kteří si tak svědomitě nepočínají (!)*.“ Snaha o důstojné slavení bohoslužby nahrávala mezi klérem stále více k používání velkých řásných a ohebných bohoslužebných rouch, ačkoliv je římská kongregace opakovaně zakazovala. V mnoha zemích (Anglie, Irsko, Francie, Belgie) se však velmi rychle rozšířila.

„Není oboru, jenž by nebyl zastoupen.“ – světové výstavy

Fenoménem 19. století bylo nepochybně pořádání Světových průmyslových výstav, odstartované fenomenálním úspěchem té první konané v Londýně v roce 1854. Na každé z nich bylo specializované církevní oddělení, kde množství firem z různých oborů prezentovalo své výrobky. Tak např. na světové výstavě pořádané v roce 1873 ve Vídni bylo církevní umění slovy soudobého tisku zastoupeno „četně a důstojně“. „*Mnohé závody vynakládají chvalitebnou péči, aby vybědly z pokaženého vkusu, který v paramentice až do nejnovějších dob zavládal a navrátily se k jednodu-*

chým ušlechtilým vzorům románským a gothickým. Také co se střihu týče, rozmáhají se paramenta řásná, která záhyby tvoří a tělo zahalují, jak již Pražská provinciální synoda je odporučuje.“ Někteří přední výrobci vystavili rovněž nízké mitry (tzv. gotické) a jiní zase předvedli soubory bohatě figurálně vyšíváných rouch „po způsobu středověkém“. Tkaniny zhotovené podle historických předloh ve slohu románském a gotickém byly dílem především krefeldských tkalcoven, obdobná, zvláště bohatě protkávaná zlatem představila firma Henry z Lyonu. Zajímavostí - „co kuriósum“ – bylo představení kasule z nového materiálu, totiž ze skelné vlny, s tím že tento nový materiál ale nelze doporučit... Také jednotlivé země či dokonce regiony pořádaly své průmyslové výstavy, které, krom obvyklé prezentace různých řemeslných odvětví, měly také své historické a etnografické expozice. Poznání starých dokladů uměleckého řemesla mělo i svůj praktický dopad, sloužily totiž jako inspirace pro novodobé tvůrce. Dodnes mají některé velké zahraniční textilní závody také své sbírky starých tkanin, výšivek a krajek, které někdy přešly do sbírkových fondů umělecko-průmyslových muzeí nebo daly vzniknout specializovaným oborovým muzeím. Pro naše země bylo zvláště významné uspořádání pražské Národopisné výstavy československé (1895) a jejího poněkud šířeji koncipovaného předstupně Retrospektivní výstavy (1891). Na Národopisné výstavě velmi upoutalo právě církevní oddělení, které poprvé představilo veřejnosti v širokém spektru množství liturgických předmětů, uzavřených do té doby v šeru chrámových pokladnic. Na této výstavě byla zúročena dlouholetá práce historiků a etnografů přímo v terénu, která přinesla na svou dobu velmi pečlivou dokumentaci historických památek, vrcholící vydáváním známé řady *Soupisů památek*.

Paramentní ústav Akademie křesťanské

Dalším z plodů pražské provinční synody bylo založení Akademie křesťanské, jako institutu dohlížejícím na církevní umění (nejen výtvarné, ale i hudební), aby odpovídalo církevnímu duchu a předpisům. V rámci výtvarného odboru byl v roce 1876 za finanční podpory biskupa Karla Průchy založen Paramentní ústav, uskutečňující jeden z bodů memoranda při ustavení Akademie křesťanské (1875): „*Co do paramentů, připomínáme, že nejhlavnější roucha, kasule, na základě staršího rázu, pokud církevně schválen byl, bez basovitěho vystřížení po předních stranách a s dvojítm křížem, vždy jen z dobrých látek má být zhotovena...*“ Dílna dlouhou dobu sídlila na pražské Národní třídě v domě sester voršilek. Aby bohoslužebné oděvy vyhovovaly všem církevním předpisům, spolupracoval s ústavem vždy nějaký umělecky vzdělaný kněz, po Eduardu Langrovi to byl kanovník Florian Scharworth a od roku 1892 blízký spolupracovník a přítel Antonína Podlahy Eduard Šittler. Akademie křesťanská i její paramentní ústav spolupracovali se soudobou uměleckou elitou, ve výtvarném odboru se ve funkci předsedy vystřídali např. malíři Antonín Barvitius, František Sequens či architekt Josef Mocker. Výrazným způsobem se do dějin českého sakrálního uměleckého řemesla zapsal architekt Josef Fanta. Jeho první návrhy v oboru církevní výšivky vycházely ještě z neore-



Josef Fanta, kasule ze souboru Metropolitní kapituly, Praha, katedrála sv. Víta, 1908 - 10

nesančního pojetí a inspirovaly se v ornamentu výšivkami 2. poloviny 17. století (tzv. národní výšívání). Nesporným vrcholem jeho tvorby formovaný již v čistě secesním duchu je velký pontifikální parament pražské Metropolitní kapituly z let 1908 - 1910 (12 pluviálů, 5 dalmatik, kasule, mitra). Všechny výšivky mají vytríbený teologický program, s kombinací eucharistických motivů (klasy, beránek, pelikán) a citacemi z eucharistických hymnů. Fanta zde totiž uplatnil typický prvek své tvorby – nápisové pásky se stylizovanými písmeny. Spolupráce Akademie křesťanské s architektem Fantou dala vzniknout zlatnickým i vyšivačským pracím nejvyšší kvality, nejen v návrhu, ale i v řemeslném provedení. Byla provedena roucha pro arcibiskupa Skrbenského, hradeckého biskupa Doubravu apod. Ve 20. - 30. letech 20. století architekt opustil hravou ornamentiku secese ve prospěch barevnějších kompozic art déco. Z této doby jsou pozoruhodné bohatě vyšívané soupravy určené pro Svatou Horu a Hostýn na Moravě.

Secese a beuronské umění

Secesní dekorativismus měl svou doménu především v uměleckém řemesle, včetně textilu. Zvláštní důraz na ušlechtilé linie a kresebnost ovlivněná japonskými dřevoryty měla ve výšivce ideální působiště. K přepisům kresebných předloh využívali vyšívači především příložného stehu, kde zlaté dracouny pokrývaly velké plochy tkanin v pružně stáčených liniích. V sakrální výšivce evropské secese má zlato na bílém pozadí obzvláštní význam, ostatní barvy se uplatňují méně a spíše později. K vrcholům evropského uměleckého řemesla této doby můžeme jistě

právem zařadit velkolepý mariánský parament, který podle návrhu Antona Hofera (1888 - 1979) provedla Škola pro umělecká řemesla ve Vídni v roce 1911 pro staroslavný klášter Klosterneuburg u Vídně. Tento klášter se rozhodl si novou reprezentativní soupravu pro mariánské svátky a za tím účelem vypsál soutěž pro studenty uměleckých škol, kterou vyhrál mladičký Anton Hofer, žák malíře a grafika Kolomana Mosera, jednoho z čelních představitelů Vídeňské secese. Vytvořil ojedinělé dílo vrcholně secesní ornamentální stylizace s půvabnými postavami andělů na pluviále. Hofer nebyl zdaleka jediný, který věnoval svou pozornost navrhováním výšivek pro církevní roucha. V německém Kevelaer působil Leo Peters, který posléze založil i firmu, jež podle jeho návrhů prováděla roucha svěžího uměleckého rázu. Bohužel dnes je téměř zapomenutá tvorba vynikajícího dekorátora Augustina Pachera, který v prvních dvou desetiletích 20. století navrhl četná paramenta kombinující dekorativnost secese s beuronským tvaroslovím.

Kromě secesního umění měla velký zájem o sakrální užité umění také beuronská umělecká škola. Podobně jako její chrámová výmalba pokrývají i bohoslužebná roucha dokonale v ploše lineární hieratické (strnulé) kresby světců a světic benediktinského řádu doprovázených anděly, symboly a také významným zapojením výňatků z latinských hymnů a modliteb vyšitých stylizovaným ornamentálním písmem přesně podle předem dobře promyšleného ikonografického plánu. Osobitý výtvarný styl, ve kterém se prolínají i další starobylé výtvarné tradice (egyptské, řecké), ve výtvarných intencích kongregace uplatňovala u nás především dílna sester od sv. Gabriela v Praze. Z většiny navrhovaly roucha samy řeholnice – žákyně P. Desideria Lenze, zakladatele této umělecké školy.

Radek Martinek

Autor je knězem a historikem umění



Josef Fanta, kasule ze souboru Metropolitní kapituly, Praha, katedrála sv. Víta, 1908 - 10



Augustin Pacher, bílá kasule s figurální výšivkou, Mnichov 1913